

Kohezní politika jako nástroj rozvoje obce Halenkov

Kristýna Kašánková

Bakalářská práce
2018

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kristýna Kašánková**
Osobní číslo: **M140236**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Kohezní politika jako nástroj rozvoje obce Halenkov**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujete teoretické poznatky týkající se kohezní politiky EU.
- Popište architekturu Evropských strukturálních a investičních fondů v České republice s důrazem na srovnání období 2007–2013 a 2014–2020.

II. Praktická část

- Proveďte evaluaci ROP Střední Morava s ohledem na financování infrastruktury obcí ve Zlínském kraji.
- Analyzujte a zhodnoťte projekt Revitalizace návsi v obci Halenkov.
- Představte návrh projektu k rozvoji obce Halenkov z Evropských strukturálních a investičních fondů.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

BACHTLER, John, Carlos MENDEZ a Fiona G. WISHLADE. EU cohesion policy and European integration: the dynamics of EU budget and regional policy reform. 1st ed. Farnham, Surrey: Ashgate, 2013, 322 s. ISBN 978-0-7546-7421-4.
HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK. Kohezní politika v širších souvislostech. 1. vyd. Žilina: Georg, 2010, 216 s. ISBN 978-80-89401-19-2.
HRDÝ, Milan. Hodnocení ekonomické efektivity investičních projektů EU. 1. vyd. Praha: ASPI, 2006, 302 s. ISBN 80-7357-137-4.
MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister and Principal, 2009, 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.
TAUER, Vladimír, Helena ZEMÁNKOVÁ a Jana ŠUBRTOVÁ. Získejte dotace z fondů EU: tvorba žádosti a realizace projektu krok za krokem : metodika, pravidla, návody. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2009, 160 s. ISBN 978-80-251-2649-3.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Filip Kučera
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: 15. prosince 2017
Termín odevzdání bakalářské práce: 14. května 2018

Ve Zlíně dne 15. prosince 2017

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
ředitel ústavu

**PROHLÁŠENÍ AUTORA
BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE**

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen přípouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 14.5.2018

Jméno a příjmení: KRISTYNA KAŠTANOVÁ

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce s názvem Kohezní politika jako nástroj rozvoje obce Halenkov je rozdělena do dvou částí. V teoretické části se věnuji vymezení kohezní politiky Evropské unie. Zároveň popisuje Evropské strukturální a investiční fondy v České republice s důrazem na srovnání období 2007-2013 a 2014-2020. V praktické části se zaměřuji na zhodnocení projektu Revitalizace návsi v obci Halenkov. Součástí praktické části je dotazníkový průzkum a představení návrhu projektu z Evropských strukturálních a investičních fondů. V závěru práce jsou navrženy projekty, které by mohly sloužit k dalšímu rozvoji obce.

Klíčová slova: kohezní politika, Evropská unie, regionální politika, strukturální fondy, projektový cyklus

ABSTRACT

This bachelor's thesis on the topic of The Cohesion Policy as a Tool for the Development of the Halenkov Municipality, is divided into two parts. The theoretical part of the thesis focuses on the definition of the Cohesion Policy of the European Union and at the same time describes the European Structural and Investment Funds in the Czech Republic with an emphasis on the comparison of the period 2007-2013 and 2014-2020. The practical part of the thesis focuses on the evaluation of the project Revitalization in the village Halenkov. The practical part is devoted to the questionnaire survey and presents the project proposal to the European Structural and Investment Funds. Finally the thesis presents concrete proposals of projects which would help with other developments of the municipality.

Keywords: cohesion policy, European union, regional policy, structural funds, project cycle

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat Ing. Jiřímu Kučerovi za cenné rady, odborné vedení a připomínky, které mi poskytoval při zpracování mé bakalářské práce.

Dále patří mé poděkování rodině za veškerou podporu, trpělivost a zpětnou vazbu, kterou mi po celou dobu poskytovali.

OBSAH

ÚVOD	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 KOHEZNÍ POLITIKA EVROPSKÉ UNIE	13
1.1 HISTORIE EVROPSKÉ UNIE.....	13
1.1.1 Poválečná Evropa a evropská společenství.....	13
1.1.2 Římské smlouvy.....	13
1.1.3 Období 70. - 90. leta.....	14
1.1.4 Období po roce 2010.....	15
1.2 REGIONÁLNÍ POLITIKA.....	15
1.2.1 Regionální politika v EU.....	15
1.2.2 Regionální politika v ČR.....	16
1.3 CÍLE REGIONÁLNÍ POLITIKY.....	17
1.3.1 Regionální politika 1989 – 1993.....	17
1.3.2 Regionální politika 1994 – 1999.....	17
1.3.3 Regionální politika 2000 – 2006.....	18
1.3.4 Regionální politika 2007 – 2013.....	18
1.3.5 Regionální politika 2014 – 2020.....	19
2 NATURA 2000 A POSOUZENÍ VLIVU NA ŽP	20
2.1 NATURA 2000.....	20
2.2 POSUZOVÁNÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (SEA).....	20
3 STRUKTURÁLNÍ A INVESTIČNÍ FONDY	21
3.1 EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ.....	21
3.2 EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND.....	22
3.3 FOND SOUDRŽNOSTI.....	22
3.4 EVROPSKÝ ZEMĚDĚLSKÝ FOND PRO ROZVOJ VENKOVA.....	22
3.5 EVROPSKÝ NÁMOŘNÍ A RYBÁŘSKÝ FOND.....	22
4 OPERAČNÍ PROGRAMY	23
4.1 PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2007 -2013.....	23
4.1.1 Regionální operační programy (ROP).....	24
4.2 PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2014 -2020.....	25
4.2.1 Národní operační programy.....	26
4.2.2 Programy přeshraniční spolupráce.....	30
4.2.3 Programy nadnárodní a meziregionální spolupráce.....	30
4.3 SROVNÁNÍ PROGRAMOVÝCH OBDOBÍ 2007-2013 A 2014-2020.....	31
5 ČERPÁNÍ PROSTŘEDKŮ Z FONDŮ EU	32
5.1 TYPY PROJEKTŮ.....	32
5.2 PROJEKTOVÝ CYKLUS.....	33
5.2.1 Identifikace a formulace cílů.....	33
5.2.2 Příprava projektu a jeho formulace.....	33
5.2.3 Posouzení a schválení.....	34
5.2.4 Vyjednávání a financování.....	34

5.2.5	Implementace a monitoring	35
5.2.6	Hodnocení	35
5.2.7	Udržitelnost	35
II	PRAKTICKÁ ČÁST	37
6	REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM STŘEDNÍ MORAVA	38
6.1	REGION SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA	38
6.2	ZLÍNSKÝ KRAJ	38
6.3	PROJEKTY Z ROP STŘEDNÍ MORAVA VE ZLÍNSKÉM KRAJI	39
7	MAS VALAŠSKO -HORNÍ VSACKO	40
7.1	ZÁKLADNÍ INFORMACE	40
7.2	SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA	40
7.2.1	Geografie území	40
7.2.2	Ochrana životního prostředí	41
7.2.3	Obyvatelstvo	41
7.2.4	Doprava	41
8	OBEC HALENKOV	42
8.1	OBECNÉ INFORMACE	42
8.2	HISTORIE	42
9	SWOT ANALÝZA PRO OBEC HALENKOV	43
9.1	SILNÉ STRÁNKY OBCE	43
9.2	SLABÉ STRÁNKY OBCE	43
9.3	MOŽNOSTI A PŘÍLEŽITOSTI OBCE	44
9.4	HROZBY OBCE	44
10	PROJEKTY REALIZOVANÉ V OBCI HALENKOV	45
10.1	PROJEKT SPORTOVIŠTĚ – ZÁBAVNÍ PARK HALENKOV	45
10.1.1	Zhodnocení projektu Sportovně-zábavní park Halenkov	46
10.2	REVITALIZACE NÁVSI V HALENKOVĚ	46
11	HODNOCENÍ PROJEKTU V OBCI HALENKOV	47
11.1	DOTAZNÍK	47
11.1.1	První část dotazníku – Respondenti	47
11.1.2	Druhá část – hodnocení projektu	49
11.1.3	Třetí část – hodnocení kvality života v obci	51
12	NÁVRH PROJEKTU „POJĎME TRÁVIT ČAS SPOLEČNĚ“	55
12.1	POPIS PROJEKTU	55
12.2	CÍLE PROJEKTU	56
12.3	PŘÍJEMCE PODPORY	56
12.4	AKTIVITY PROJEKTU	56
12.5	ZDROJ FINANCOVÁNÍ PROJEKTU	57
12.6	ČASOVÝ HARMONOGRAM	58
12.7	SWOT ANALÝZA PROJEKTU	60
13	PŘÍLEŽITOSTI DO BUDOUCNA	61
13.1	NÁVRHY K ROZVOJI OBCE	61
	ZÁVĚR	63

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	65
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	70
SEZNAM OBRÁZKŮ	71
SEZNAM TABULEK.....	72
SEZNAM GRAFŮ	73
SEZNAM PŘÍLOH.....	74

ÚVOD

Téma bakalářské práce je Kohezní politika jako nástroj rozvoje obce Halenkov s ohledem na nové programové období 2014-2020. Bakalářská práce se zabývá problematikou dotací z Evropské unie, ale i rozvojem obce Halenkov, která se nachází v regionu soudržnosti Střední Morava přesněji ve Zlínském kraji. Práce se zaměřuje na obec Halenkov z důvodu, že jsem v obci vyrůstala a záleží mi na jejím dalším rozvoji. Bakalářská práce je rozdělena na dvě části a to praktickou a teoretickou. V teoretické části se zabývám 5 většími okruhy. V první části pojednává o historii Evropské unie od počátku až po současnost. Zmiňuji se o regionální politice České republiky a o cílech, které chtěla v jednotlivých letech dosáhnout. V druhém okruhu popisuji, co je to Natura 2000 a Posouzení vlivu životního prostředí SEA. Tato část popisuje obě posouzení, ale také vysvětluje, proč by obě měly být v souladu. Dále se věnuji jednotlivým strukturálním a investičním fondům a operačním programům, kde porovnávám jejich zaměření v rámci rozpočtových období 2007-2013 a 2014-2020. Poslední okruh v teoretické části se věnuje čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie. Ve zmíněné části řeším typy projektů, se kterými se můžeme setkat a projektový cyklus z pohledu žadatele. Jednotlivé etapy projektového cyklů jsou popsány od vyhlášení výzvy až po realizaci a zhodnocení projektu. V praktické části se zaměřuji na zhodnocení projektu, který se realizoval v obci Halenkov. Součástí praktické části je dotazníkový průzkum, který hodnotí současný stav obce, ale také samotný realizovaný projekt. V rámci poslední části je vypracován návrh nového projektu, který má podpořit rozvoj obce.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnocení dotačního projektu Revitalizace návsi v obci Halenkov, který byl financován z Regionálního operačního programu Střední Morava. Dalším cílem je navrhnout nový projekt, který je financován z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP). Navržený projekt bude mít za úkol podpořit rozvoj v obci Halenkov. V první části bakalářské práce se zabývám teoretickými poznatky, které se týkají kohezní politiky Evropské unie od jejího začátku až po současnost, dále regionální politikou České republiky, rozbohem cílů regionální politiky v jednotlivých letech, popisem architektury Evropských fondů v České republice s důrazem na srovnání období 2007-2013 a současného programového období 2014-2020. Teoretickou část tvoří i popis procesu čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie z pohledu žadatele. Praktická část bakalářské práce obsahuje evaluaci Regionálního operačního programu Střední Morava s ohledem na financování projektů ve Zlínském kraji a zkrácenou verzi socioekonomické analýzy území MAS Valašsko – Horní Vsacko. V rámci bakalářské práce byl zpracován dotazníkový průzkum, který má jako hlavní cíl zhodnotit projekt Revitalizace návsi v Halenkově. Současně hodnotí životní úroveň v obci z pohledu respondentů. Na základě dotazníkového průzkumu jsou sepsány návrhy nových projektů, které by podpořily rozvoj obce. Poslední část bakalářské práce představuje nový projekt, který má podpořit sociální začleňování a zlepšení sociálních vazeb mezi občany obce. Nově navrhovaný projekt by čerpal prostředky z Integrovaného regionálního operačního programu. Za pomoci zjištěných informací a vlastních poznatků jsou v závěru zpracovány další návrhy projektů, které by obec mohla v budoucnosti využít k svému rozvoji a zvýšení atraktivity obce Halenkov.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 KOHEZNÍ POLITIKA EVROPSKÉ UNIE

1.1 Historie Evropské unie

Na úvod se budu věnovat historii a vývoji Evropské unie a vzniku strukturálních fondů, které dodnes podporují projekty pomáhající snižovat disparity mezi členy Evropské unie.

1.1.1 Poválečná Evropa a evropská společenství

Dnešní Evropská unie vznikla v důsledku poválečných problémů, které musela Evropa řešit po 2. světové válce. Hlavním motivem vytvoření Evropské integrace bylo zabezpečení míru a bezpečí před pokračováním válek, opatření proti nacionalismu. Další důvody jako hrozby socialismu ve východní Evropě a nedůvěra v USA jako spojence (Hájek a Novosák, 2010, s. 3–4). Evropská integrace prosazovala jiný přístup, který měl ukázat rychlé výsledky ostatním zemím. Tento princip byl součástí deklarace jako tzv. Shumanův plán, který dal základ pro vytvoření Evropského společenství uhlí a oceli, toto bylo založeno 18. dubna 1951 po podepsání tzv. Pařížské smlouvy (Evropská unie, ©1995-2017). Smlouva podpořila první nadnárodní instituci s cílem koordinovat produkci uhlí, oceli a překážky ve volném obchodu. Zakládajícími státy se kromě Francie a Německa staly Itálie, Belgie, Nizozemsko a Lucembursko. Velká Británie vstup do ESUO odmítla, kvůli přenesení pravomocí, později spolu s dalšími zeměmi vstoupí do ESVO tzv. Evropského společenství volného obchodu (Euroskop, ©2017; Hájek a Novosák, 2010, s. 14-15).

1.1.2 Římské smlouvy

V roce 1957 byly podepsány tzv. Římské smlouvy, které založily EHS a EURATOM. Cílem bylo vytvoření společného trhu a vytvoření nadnárodní organizace v jaderné energii. Smlouvy vstoupily v platnost 1. ledna 1958 a položily základy pro pozdější Evropskou unii. (Evropská unie, ©1995-2017). V roce 1965 byla vytvořena slučovací smlouva, tato spojila EHS, EURATOM a ESUO. O 3 roky později byla přijata dohoda o celní unii, která pomohla odstranit vnitřní cla a zavedení celních tarifů a kvót na zboží vůči nečlenským zemím, ale také ochrana před výrobky třetích zemí. Celní unii doprovázela také společná obchodní politika (Evropa 2045, ©2017; Euroskop, ©2017, Evropská unie, ©1998-2017).

1.1.3 Období 70. - 90. leta

Celá 70. léta můžeme charakterizovat jako snahu o prosazení regionální politiky. Vystihují ji společné cíle, přístupy, nástroje a spolufinancování ze společných zdrojů. Představu realizovali za pomoci regionálních programů, které měly za úkol poskytnout mimo jiné i relevantní sociálně-ekonomické analýzy (Euroskop, ©2017). 1. ledna 1973 přistupuje Velká Británie, Irsko a Dánsko a počet členských států zvyšuje na devět. Rada řeší opatření v oblasti regionální politiky za pomoci reformy Evropského sociálního fondu. Důvodem bylo rozhodnutí využít prostředky na zajištění souladu mezi sociální politikou a ostatními politikami. 18. března 1975 vzniká Evropský fond pro regionální rozvoj a výbor pro regionální politiku. Vytvoření EFRR bylo výsledkem vyjednávání členských států, ale i tlakem způsobeným rozšířením ES (Bachtler et al., 2013, s. 13; Evropská unie, ©1995-2017).

V 80. letech přistoupilo Řecko, Španělsko a Portugalsko a počet členů se zvýší o sociálně a ekonomicky slabé státy. Situace se řešila finanční kompenzací za pomoci tzv. integrovaných středomořských programů, které změnily princip programování. Začalo se s dlouhodobým plánováním rozvojových aktivit. (Boháčková, 2009, s. 16-17). 14. června 1985 byla podepsána tzv. Schengenská dohoda, která se stala základem pro všeobecné zrušení celních a pasových kontrol na hranicích a vytvořila tzv. Schengenský prostor (Evropa 2045, ©2017).

V 90. letech byla podepsána Maastrichtská smlouva, tzv. Smlouva o Evropské unii, která vytvořila jednotný trh založený na čtyřech svobodách, kam patřila svoboda volného pohybu zboží, služeb, osob a peněz. Smlouva zakládala EU a rozdělovala svou činnost do 3 pilířů (Evropský parlament, ©2017; Evropa, ©1998-2017). Přistupují nové státy Finsko, Rakousko a Švédsko a v roce 1997 je podepsána Amsterdamská smlouva, která se věnovala převážně zahraniční a bezpečnostní politice, problematice v oblasti spolupráce mezi justicií a policií i ustanovení vztahující se k problematice strukturální politiky (Boháčková, 2010, s. 21-22).

Vzniká společná měna tzv. Euro. Začala platit oficiálně od 1. ledna 1999 po stanovení pevných sazeb řešících problematiku přepočítání rozdílů mezi Eurem a ostatními měnami. Euro začali používat v Belgii, Finsku, Francii, Irsku, Itálii, Lucembursku, Německu, Nizozemsku, Portugalsku, Řecku, Rakousku a Španělsku (Craig, 2015, s. 702-706).

1.1.4 Období po roce 2010

Euro se začalo využívat ve větším množství a zvýšil se počet zemí, které zavedly novou měnu. 26. února 2001 byla podepsána smlouva Nice, čímž došlo ke změně Smlouvy o Evropské unii a Římské smlouvy (Evropský parlament, ©2016). V květnu 2004 se EU opět rozšíří o nových osm členů. Jejich vstupem do EU konečně končí rozdělení Evropy. Mezi členské státy se přidávají i ostrovy Kypr a Malta (Hartley, 2014, s. 8). V roce 2007 přistupuje Rumunsko a Bulharsko a 13. prosince členské země EU podepisují Lisabonskou smlouvu. Ta podporuje zapojení občanů a jejich ochranu, vytvoření nového institucionálního uspořádání a mění rozhodovací procesy s cílem zlepšit jejich efektivnost. Lisabonská smlouva je první dokument, který určuje formální postup pro případ, že některý stát bude chtít vystoupit z EU. Po celosvětové hospodářské krizi mají některé státy problémy, proto vzniká tzv. bankovní unie. Cílem bylo vytvořit odvětví, které zajistí větší bezpečnost a spolehlivost. Od roku 2013 se přestávají testovat kosmetické prostředky na zvířatech a produkty, které nesplňují podmínky se nesmí prodávat na trhu EU a téhož roku přistupuje Chorvatsko, jako 28 člen Evropské unie (Evropská unie, ©1998-2017; Evropský parlament, ©2017).

1.2 Regionální politika

Regionální politiku můžeme chápat jako činnost přispívající ke snížení rozdílů mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů a zabezpečení harmonického rozvoje. Má za cíl snížit významné ekonomické, sociální a územní nerovnosti, které mezi evropskými regiony stále existují. Pro řešení disparit musíme rozlišit a formulovat jejich reálné přístupy, protože někdy snaha o snižování rozdílů může být neefektivní. V souvislosti se záměry regionální politiky můžeme vymezit cílovou skupinu nerovností, které brání plnému využívání zdrojů na území (Euroskop, ©2017; Evropská unie, ©1995-2017).

1.2.1 Regionální politika v EU

Regionální politika EU se snaží o intenzivní snižování rozdílů v hospodářské úrovni regionů a členských států. V souladu se zásadou solidarity EU řeší velké rozdíly odpovídajícími nástroji a finančními zdroji, s tím souvisí přidělování prostředků, určených k postupnému vyrovnávání ekonomické úrovně členských zemí a k rozvoji regionů v EU, a tím je tak směřováno k posílení hospodářské a sociální soudržnosti. Významný úkol připadá regionální a strukturální politice, která pomáhá snížit rozdíly v životní úrovni mezi regiony. Dále také bojuje s vysokou nezaměstnaností především v zaostávajících regionech. Hlavním nástroj

regionální a strukturální politiky tvoří strukturální fondy EU. Vedle nich také existuje Fond soudržnosti tzv. kohezní fond, jež poskytuje prostředky hospodářsky slabším zemím EU (Wokoun, 2006, s. 137-139; Euroskop, ©2017).

1.2.2 Regionální politika v ČR

Regionální politiku chápeme jako činnost státu, regionálních a místních orgánů, mající za cíl přispívat do vyváženého a harmonického rozvoje jednotlivých regionů ČR a snížit rozdíly mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů. Základním dokumentem pojednávající o regionální politice České republiky je Strategie rozvoje, kterou má v gesci Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR). Obsah strategie tvoří analýza stavu regionálního rozvoje, charakteristika silných a slabých stránek v rozvoji jednotlivých krajů a okresů, strategické cíle regionálního rozvoje v ČR, vymezení státem podporovaných regionů, doporučení pro ústřední správní úřady a kraje, která se zaměřují na rozvoj odvětví spadající do jejich působnosti. V České republice uplatňujeme regionální politiku na úrovních EU, přitom využíváme tzv. vymezení NUTS (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006, s. 4-6; Euroskop, ©2017).

Vymezení NUTS oblastí ČR

Vymezení jednotek NUTS na území České republiky vzniklo po dohodě s Eurostatem. Bylo přijato usnesení vlády č. 707 ze dne 26. 10. 1998 k vymezení územních jednotek NUTS na území ČR pro statistické a analytické potřeby a pro potřeby Evropské unie. Vytvořením NUTS se Česká republika plně zapojila do Evropské unie a zároveň vytvořila složitější územně správní systém, uplatňovaný na úrovni NUTS II. tzv. regionů soudržnosti (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006, s. 6-7; Wokoun, 2006, s. 46).

Tabulka 1 Vymezení NUTS na území České republiky

Vymezení NUTS na území České republiky	
NUTS 1	Celé území České republiky
NUTS 2	8 územních jednotek tzv. regiony soudržnosti
NUTS 3	14 krajů
LAU 1 (NUTS 4)	77 okresů
LAU 2 (NUTS 5)	6259 obcí

Zdroj: Wokoun, 2006, s. 46

1.3 Cíle regionální politiky

Většina národních cílů se vztahovala na vytváření, udržování pracovních míst a budování infrastruktury. Vznikl však problém, který kritizovala i Komise. Tento byl s přístupy, které byly individuální a izolované k řešení regionálních problémů bez širších souvislostí. To mělo za následek, že se sjednotil přístup a jasně definovaly priority, které se neměly lišit stát od státu, ale byly vytvořeny tak, aby platily pro všechny země. Znamenalo to, že nový přístup byl závazný pro všechny členské země (Boháčková, 2009, s. 33).

1.3.1 Regionální politika 1989 – 1993

První závazné cíle byly přijaty v souvislosti s reformou strukturálních fondů v roce 1988. Ty byly platné po dobu pětiletého období. Jednalo se o cíle, které byly v souladu se záměry v oblasti budování vnitřního trhu a předcházení negativních dopadů. Primární cíle definovalo nařízení vlády č. 2052/1988 o úkolech a efektivnosti strukturálních fondů a o koordinaci jejich intervencí s Evropskou rozvojovou bankou a jinými dispozičními nástroji. Pro období 1989 až 1993 bylo stanoveno 5 cílů (Boháčková, 2009, s. 34-38; Stejskal, 2009, s. 38).

Cíle pro období 1989 - 1993

- Cíl 1 - Podpora rozvoje a strukturální adaptace méně rozvinutých regionů
 - Cíl 2 - Přestavba regionů, příhraničních regionů nebo částí regionů, které jsou těžce postiženy úpadkem průmyslu
 - Cíl 3 - Boj s dlouhodobou nezaměstnaností
 - Cíl 4 - Usnadnění mladých lidí do pracovního života
 - Cíl 5 - Urychlení strukturálních změn v zemědělství
- Podpora rozvoje venkovských oblastí (Strukturální fondy, ©2017).

1.3.2 Regionální politika 1994 – 1999

V dalším programovém období 1994–1999 prioritní cíle navázaly na předchozí období. Obsahově se však cíle rozdělily na 2 skupiny. První byla orientována na určité regiony a jejich části a druhá obsahovala horizontální cíle pro celé území Společenství (Boháčková, 2009, s. 38-39; Stejskal, 2009, s. 38-39).

Cíle pro období 1994 – 1999

- Cíl 1 - Rozvoj strukturální přizpůsobivosti zaostalých regionů
- Cíl 2 - Přestavba regionů nebo jejich částí, které jsou těžce postiženy zaostávajícím rozvojem průmyslu
- Cíl 3 - Boj s dlouhodobou nezaměstnaností a usnadnění začlenění mladých lidí a osob ohrožených vyloučením z trhu práce do pracovního života
- Cíl 4 - Usnadnění adaptace pracovních sil na změny v průmyslu a ve výrobních systémech
- Cíl 5 - Podpora rozvoje venkova - urychlení strukturálních změn reformou zemědělské politiky a podporou modernizace a restrukturalizace rybolovu a rozvoj a strukturální adaptace venkovských oblastí
- Cíl 6 - Rozvoj regionů se značně nízkým zalidněním (Strukturální fondy, ©2017).

1.3.3 Regionální politika 2000 – 2006

V novém období 2000 -2006 dochází ke změně prioritních cílů, které se z původních 6 cílů změnilo na 3. Objevuje se větší snaha o efektivní využívání finančních zdrojů a podpora se více soustředí na znevýhodněné a poškozené regiony. V období 2000 až 2006 vstupují do Evropské unie další státy, v roce 2004 i Česká republika. Dochází tak k největšímu rozšíření Evropské unie za celou dobu jejího vzniku (Boháčková, 2009, s. 38-43; Stejskal, 2009, s. 39; Wokoun, 2008, s. 333-334).

Cíle pro období 2000 – 2006

- Cíl 1 – Podpora rozvoje a strukturální adaptace zaostávajících regionů
- Cíl 2 – Podpora hospodářská a sociální koheze oblastí se strukturálními problémy
- Cíl 3 – Podpora adaptace a modernizace politik a systémů vzdělávání, odborné přípravy a zaměstnanosti (Wokoun, 2006, s. 39-41; Strukturální fondy, ©2017).

1.3.4 Regionální politika 2007 – 2013

Objevuje se nové pojetí cílů, které bylo vytvořeno v zájmu rozvoje na období 2007-2013. Tohle období je významné hlavně pro nové členy, kteří mají možnost čerpat prostředky z EU. Finanční prostředky EU se investovaly do inovací, rozvoje nových produktů a metod produkce, energetické účinnosti a boje proti změnám klimatu. V období 2007 až 2013 byly České republice přiděleny finanční prostředky v celkové hodnotě 26,7 milionů eur na regionální politiku (Strukturální fondy, ©2018; Euroskop, ©2017).

Cíle pro období 2007 – 2013

Pro období 2007 až 2013 byly stanoveny tyto cíle:

- Cíl 1 - Konvergence – solidarita mezi regiony – s cílem podpořit regiony v členských státech, které nedosahují 75% HDP EU na osobu a regiony se sociálními problémy a poškozeným životním prostředím
- Cíl 2 - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost – pro regiony s vyšším HDP, podpora má zvýšit přitažlivost regionů a podpořit konkurenceschopnost
- Cíl 3 - Evropská územní spolupráce – podporuje přeshraniční spolupráci, podporované priority v rámci regionální politiky EU stanovují operační programy (Euroskop, ©2017).

1.3.5 Regionální politika 2014 – 2020

V současném období 2014-2020 opět dochází ke změnám a regionální politika představuje hlavní investiční nástroj EU k dosažení cílů strategie Evropa 2020. K těmto patří nastartování růstu, tvorba pracovních míst, boj proti změně klimatu, řešení energetické závislosti, omezení chudoby a sociálního vyloučení. V tomto období jsou podporovány všechny regiony EU rozdělené do tří kategorií.

1. Méně rozvinuté regiony – HDP je nižší než 75 % průměru EU
2. Přejídné regiony – HDP se pohybuje v rozmezí 75 – 90 % průměru EU
3. Více rozvinuté regiony – HDP je vyšší než 90 % průměrného HDP

Nové období 2014 -2020 zahrnuje na rozdíl proti předchozím obdobím pouze dva cíle.

- Cíl 1 – Investice pro růst a zaměstnanost
- Cíl 2 – Evropská územní spolupráce

Nové programové období se více zaměřuje na Evropskou územní spolupráci. Nově má tento cíl své vlastní nařízení - Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1299/2013 ze dne 17. prosince 2013 o zvláštních ustanoveních týkajících se podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj pro cíl Evropská územní spolupráce (Euroregion Silesia, ©2014-2017; Euroskop, ©2017).

2 NATURA 2000 A POSOUZENÍ VLIVU NA ŽP

2.1 Natura 2000

Natura 2000 - soustava chráněných území, kterou společně vytvářejí členské státy EU. Cílem je zabezpečit ochranu nejvzácnějších a nejvíce ohrožených druhů živočichů, rostlin a přírodních stanovišť na území EU. Pod ochranu spadá na celém území Evropské unie 253 nejohroženějších typů přírodních stanovišť, 200 druhů živočichů, 434 druhů rostlin a 181 druhů ptáků. Z toho v České republice se celkem vyskytuje 65 druhů ptáků, 16 druhů rostlin, 55 druhů živočichů a 58 typů přírodních stanovišť. Natura 2000 tvoří dva nejdůležitější právní předpisy EU na ochranu přírody. Směrnice 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků a směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. V přílohách směrnic jsou vyjmenovány všechny druhy rostlin, živočichů a typy přírodních stanovišť, které patří do soustavy Natura 2000. Požadavky směrnic byly začleněny do zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny ve znění zákona č. 218/2004 Sb. Na základě směrnice o ptácích a podle směrnice o stanovištích evropsky významných lokalit – EVL, došlo k vyhlášení ptačích oblastí – PO. Dohromady tvoří soustavu chráněných území Natura 2000 (Natura 2000, ©2017).

2.2 Posuzování vlivů na životní prostředí (SEA)

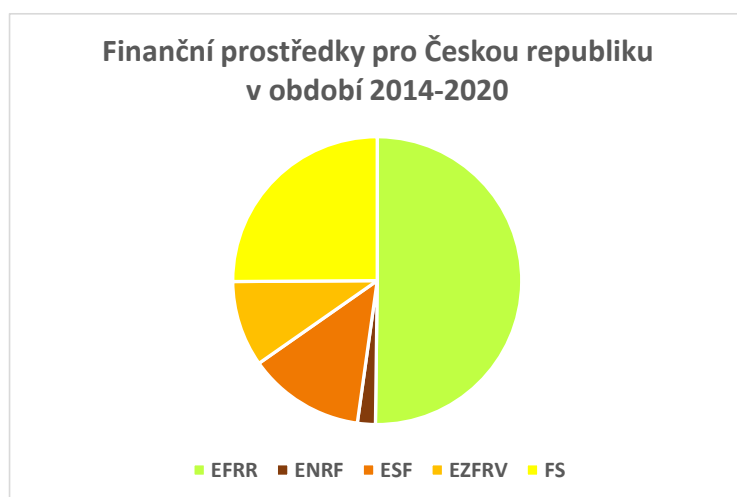
Posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí je v ČR upraveno zákonem č. 100/2001 Sb. O posuzování vlivů na životní prostředí. Proces zahrnuje zjištění, popis a zhodnocení přímých a nepřímých vlivů koncepce a jejich cílů a to po celou dobu provádění. Proces má za cíl zmírnění nepříznivých vlivů záměrů obsažených v koncepcích na životní prostředí. Základní kroky zahrnují zpracování oznámení, provedení zjišťovacího řízení, zpracování vyhodnocení k návrhu koncepce, vydání závěrečného stanoviska, jenž je nutným podkladem pro schválení koncepce. Součástí procesu je i zapojení veřejnosti spočívající ve zveřejnění informací a dokumentů, vypořádání připomínek a veřejném projednání (SEA, ©2018).

Natura 2000 a Posuzování vlivu na životní prostředí

Na počátku procesu posouzení musí být zřejmé, zda jsou předmětem také vlivy na PO a EVL oblastí. Pokud orgán ochrany přírody svým stanoviskem nevyloučí významný vliv koncepce či záměru na PO či EVL musí být koncepce předmětem posouzení podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb. v rámci zákona č.100/2001 Sb. (Ministerstvo životního prostředí, ©2017).

3 STRUKTURÁLNÍ A INVESTIČNÍ FONDY

Fondy EU představují hlavní nástroj evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Jejich prostřednictvím se rozdělují finanční prostředky určené ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony. V grafu níže je patrné rozdělení přidělených 23,9 miliard eur mezi ESIF, které dostala ČR pro dané období. Největší podíl má Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), dále následuje Fond soudržnosti (FS), Evropský sociální fond (ESF), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) a poslední Evropský námořní a rybářský fond (ENRF). Rozdělení finančních prostředků pro ČR můžeme vidět v grafu pod textem (Strukturální fondy, ©2017).

Graf 1 Finanční prostředky pro ČR v období 2014-2020

3.1 Evropský fond pro regionální rozvoj

Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR) je jedním z pěti ESI fondů, jejichž cílem je snížení rozdílů v životní úrovni mezi regiony (Wokoun, 2006, s. 16). Zaměřuje se na modernizaci a posilování hospodářství. Napomáhá investičním projektům vedoucím k tvorbě nových pracovních míst, investicím podporujícím výstavbu silnic a železnic, odstraňování ekologických zátěží a budování stokových systémů. Taktéž podporuje inovační potenciál podnikatelů, rozvoj a obnovu sportovních areálů, rekonstrukce kulturních památek, výsadbu regenerační zeleně. Celkově přispívá k investicím do dopravní, vzdělávací, sociální a zdravotní infrastruktury. Také podporuje rozvoj lokálního potenciálu pro místní rozvoj a rozvoj malého a středního podnikání v problémových regionech, výzkum a vývoj a investice zaměřené na životní prostředí (Strukturální fondy, ©2017; Evropské strukturální a investiční fondy 2014–2020 v kostce, 2015, s. 5).

3.2 Evropský sociální fond

Evropský sociální fond (ESF) patří mezi ESI fondy. Jedná se o důležitý finanční nástroj pro realizování Evropské strategie zaměstnanosti. Hlavním cílem je rozvoj zaměstnanosti, snižování nezaměstnanosti, podpora sociálního začleňování osob a rovných příležitostí s orientací na rozvoj trhu práce a lidských zdrojů. Mimo jiné posiluje sociální programy členských států EU podporu projektů napomáhajících rizikovým skupinám obyvatel (Strukturální fondy ©2017).

3.3 Fond soudržnosti

Fond soudržnosti tzv. Kohezní fond byl zřízen za účelem posílení hospodářské, sociální a územní soudržnosti EU v zájmu podpory udržitelného rozvoje. Fond je určen na podporu chudších států nikoli regionů. Orientuje na dopravní infrastrukturu většího rozsahu (např. transevropské sítě), ochranu životního prostředí a dále na oblast energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů (Strukturální fondy, ©2017).

3.4 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova - finanční nástroj, který spadá do společné zemědělské politiky EU. Prostředky z něj slouží na podporu zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšení životního prostředí a krajiny. Dále také podporuje zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a začleňování hospodářství venkova. Členské státy a regiony zpracují své programy rozvoje venkova na základě potřeb svých území, ale musí vycházet z priorit EU (Evropská komise, ©2017; Euroskop, ©2017).

3.5 Evropský námořní a rybářský fond

Evropský námořní a rybářský fond navazuje na Evropský rybářský fond z programového období 2007-2013. Cílem fondu je podpora udržitelného rybolovu a akvakultury. Fond podporuje projekty vedoucí k vyšší konkurenceschopnosti a ochraně životního prostředí. Prostředky z fondu lze využít na aktivity týkající se mořského i vnitrozemského rybolovu, investice na modernizaci zpracovatelského průmyslu, plavidel, podpory licence už nedostačujících plavidel, zlepšení akvaristiky a další. Fond má zajistit růst, zaměstnanost a udržitelnost cílů reformované společné rybářské politiky EU a podpořit provádění integrované námořní politiky EU. Pro období 2014-2020 má stanoven rozpočet ve výši 6,5 miliard eur (Evropská komise, ©2017; Euroskop, ©2017).

4 OPERAČNÍ PROGRAMY

Operační program můžeme definovat jako strategický dokument mající finanční a technickou povahu pro konkrétní tematickou oblast jako je například doprava, životní prostředí, zaměstnanost atd. Musí je zpracovávat všechny členské země EU. V operačním programu jsou podrobně napsány cíle a priority, kterých plánujeme dosáhnout v daném programové období. Operační programy v sobě mají popis typových aktivit, na které je možné čerpat finanční prostředky z ESI fondů a podmínky pro žadatele o finanční prostředky (Strukturální fondy, ©2017).

4.1 Programové období 2007 -2013

V období 2007-2013 vzniklo celkem 26 operačních programů. Ty byly rozděleny mezi tři cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti. V tomhle období Česká republika měla možnost čerpat celkem 29,5 miliard eur ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a z prostředků určených na rozvoj venkova a rybářství. Na projekty sponzorované z Evropské unie, byla stanovena podmínky spolufinancování. Evropská unie sponzorovala 85 % výdajů, takže Česká republika musela spolufinancovat projekty. Využití fondů EU mělo na starost Ministerstvo pro místní rozvoj (Strukturální fondy, ©2017; Euroskop, ©2017; Ministerstvo financí ČR, ©2005-2013).

Tabulka 2 Rozdělení prostředků z fondů EU mezi cíle regionální politiky

Rozdělení prostředků z fondů EU mezi cíle regionální politiky v období 2007-2013				
Cíl	Fondy EU		Fondy ČR	
Konvergence	283 mld. €	81,54 %	25,88 mld. €	96,98 %
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	56,96 mld. €	15,95 %	419,09 mil. €	1,56 %
Evropská územní spolupráce	8,72 mld. €	2,52 %	389,05 mil. €	1,46 %
Celkem	347 mld. €	100 %	26,69 mld. €	100 %

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj © 2018

V tabulce můžeme vidět jednotlivé hlavní cíle regionální politiky v daném období. V první sloupci vidíme kolik v daném období Evropská unie poskytla finančním prostředků a v druhém sloupci rozdělení prostředků v České republice.

Cíl konvergence

Součástí cíle konvergence je podpora hospodářského a sociálního rozvoje méně vyspělých regionů a členských států. V České republice sem patří všechny regiony soudržnosti s výjimkou hlavního města Prahy. Je rozdělena na osm tematických operačních programů a sedmi regionálních operačních programů. Na cíl konvergence připadá celkem 26,69 miliard eur (Strukturální fondy, ©2017).

4.1.1 Regionální operační programy (ROP)

V programovém období 2007-2013 bylo přiděleno celkem 7 regionálních operačních programů (ROP), určených pro celé území České republiky s výjimkou hlavního města Prahy. ROP se zabývá několika tematickými okruhy majících za cíl zvýšit konkurenceschopnost regionů a urychlit jejich rozvoj a atraktivitu regionů. Všechny ROP jsou řízeny samostatně Regionální radou příslušného regionu.

- ROP NUTS II Severozápad
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Jihovýchod
- ROP NUTS II Severovýchod
- ROP NUTS II Střední Morava
- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Střední Čechy

Pro těchto sedm regionálních operačních programů pro regiony soudržnosti byla přidělena částka v hodnotě 4,66 miliard eur (Strukturální fondy, ©2017; Euroskop, ©2017).

Financované projekty z regionálních operačních programů

Regionální operační programy jsou samostatné dokumenty spravované regionální radou, která reaguje na příslušné potřeby daného regionu, přesto se zaměřují na obecná témata shrnutých do následujících oblastí:

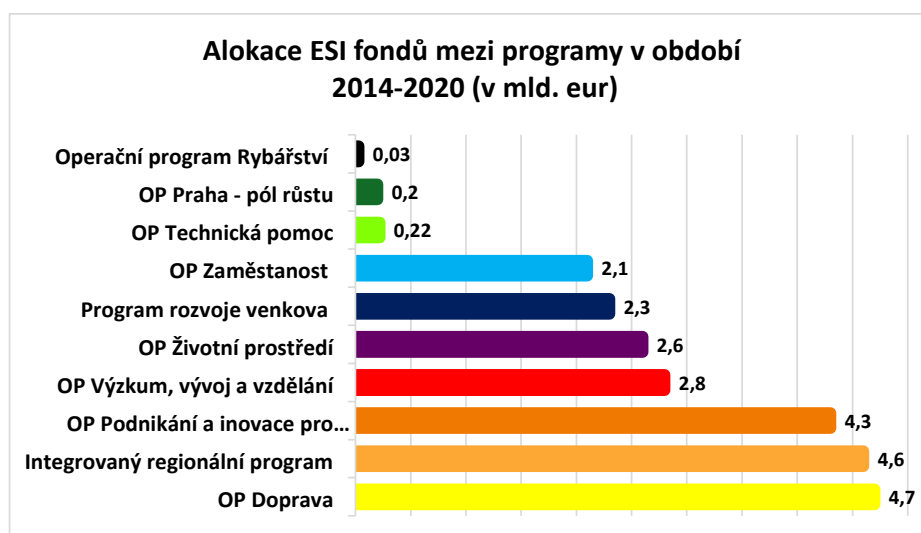
- Dopravní dostupnost a obslužnost (např. výstavby a modernizace silnic II. a III. třídy)
- Rozvoj území (např. revitalizace center měst a památkových zón)
- Regionální rozvoj podnikání (např. obnova stávajících objektů pro podnikání)
- Rozvoj cestovního ruchu (např. výstavba a rekonstrukce turistických cest)

Podporované aktivity jsou spolufinancovány z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

4.2 Programové období 2014 -2020

Po úspěšném programovém období 2007-2013 nastupuje nové programové období, které se více soustřeďuje na konkrétní cíle a zároveň nese několik změn. Snižuje se počet operačních programů z původních 26 na 18 a dochází také k výraznému zjednodušení administrativy. Česká republika dostala na tohle období finanční prostředky téměř v hodnotě 24 miliard eur. Fond Evropské unie zahrnuje celou škálu nástrojů finanční pomoci, která slouží hlavně k podpoře hospodářského růstu členských zemí. V programovém období 2014-2020 byla nastavena společná pravidla pro pět fondů, které tvoří Evropské strukturální a investiční fondy (ESIF) (Czech Trade, ©1995-2018).

Obrázek 1 Alokace ESI fondů mezi programy v období 2014-2020

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2017

Na obrázku vidíme graf popisující výši alokací z ESI fondů v období 2014-2020 pro jednotlivé operační programy. Vymezení operačních programů najdeme v usnesení vlády ČR č. 867 ze dne 28. 11. 2012. Dělíme je do 3 skupin a to na národní operační programy, programy přeshraniční spolupráce a programy nadnárodní a mezinárodní spolupráce. Programy byly definovány podle 8 tématických okruhů stanovených v národní úrovni, která představuje převodník mezi úrovní národní rozvojových priorit, cílů a prioritních os jednotlivých programů (Strukturální fondy, ©2017). Nové podmínky jsou stanoveny v obecném nařízení č. 1303/2013. Mají zásadní postavení v procesu čerpání dotací ze strany ČR. Pokud jsou předběžné podmínky pro Evropskou komisi nedostatečné, může pozastavit průběžné platby části programu. Mezi podmínky patří např. Dohody o partnerství, harmonogram aj. (Euroskop, ©2017).

4.2.1 Národní operační programy

Operační program Životní prostředí

Operační program životní prostředí (OP ŽP) navazuje na předchozí programové období. Pro období 2014-2020 je vymezeno 2,6 miliard eur. Cílem OP je zajištění ochrany kvalitního prostředí pro život obyvatel ČR. Podporuje efektivní využívání zdrojů a snaží se předcházet negativním dopadům lidské činnosti na životní prostředí. OP je v souladu se strategickými dokumenty EU a bere v potaz koncepty „Zeleného růstu“ a mezinárodní závazky ČR. Podporuje inteligentní a udržitelný růst ke zvyšování ekonomické, sociální a územní koheze. Řeší výzvy spojené s rostoucím rizikem změny klimatu a klade důraz na opatření v oblastech migrace i adaptace na očekávané dopady změny klimatu. Řídícím orgánem je Ministerstvo životního prostředí. OP se zaměřuje na výzvy a potřeby společnosti, nepokryté jinými OP nebo jinými intervencemi. Pomáhá snižovat zdravotní rizika související s negativními faktory na ŽP. Respektuje princip předběžné opatrnosti a prevence, která se opírá o zkušenost, že prevence je obecně schůdnější a finančně méně náročná než náprava. Veřejná správa by měla být zaměřena na uplatňování udržitelného rozvoje, koordinovaného na všech úrovních. V municipalitách doporučuje postupovat systémově a využívat místní Agendu 21 tj. programový dokument OSN a jeden ze základních textů udržitelného rozvoje (Programový dokument OP ŽP, 2015 s. 8-10, 242-243; Státní fond životního prostředí, ©2017).

Operační program Doprava

OP Doprava navazuje na předchozí období a zároveň se jedná o jeden z největších operačních programů. Představuje přibližně 17 % ze všech finančních prostředků ESI fondů pro dané období. Cíl OP Doprava tvoří snaha o zajištění kvalitní dopravní infrastruktury a postupné vyrovnání kvality dopravní sítě ČR se zeměmi EU. Sektor dopravy představuje důležitou oblast národního hospodářství, které ovlivňuje skoro všechny oblasti veřejného i soukromého života. Kvalitní dopravní infrastruktura je nezbytná pro zvýšení konkurenceschopnosti regionů i celého státu. Program se v daném období zaměřuje na infrastrukturu městské a příměstské drážní dopravy, dopravní park železniční a nákladní vodní dopravy. Zahrnuje i silniční infrastrukturu a modernizaci dálnic, sítě TEN-T včetně vybavení ITS, rozvoje napájecích stanic alternativní energií a modernizaci silnic I. třídy. Řídícím orgánem je Ministerstvo dopravy, které tuto roli vykonává prostřednictvím Odboru fondů EU (Ministerstvo dopravy, ©2014, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, ©2017).

Integrovaný regionální operační program

Integrovaný regionální operační program (IROP) navazuje na Regionální OP a částečně na Integrovaný OP z programového období 2007-2013. Zaměřuje se na projekty podporující vyvážený rozvoj území, zkvalitnění infrastruktury, zlepšení veřejných služeb a veřejné správy, ale také na zajištění udržitelného rozvoje obcí, měst a regionů. Významnou složkou IROP jsou integrované nástroje, představující 28 % z celkové alokace IROP (Strukturální fondy, ©2017). V rámci IROP podobně jako v OP doprava musí být splněna určitá pravidla, která se týkají životního prostředí, protože všechny OP musí být v souladu s Naturou 2000. V tomto operačním programu můžeme vidět, že se věnuje odstranění rizik a ekologických zátěží, ale také jedná o využívání přírodního bohatství. (IROP, ©2017; Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, ©2017; DotaceEU, ©2018). Česká republika dostala na dané období k dispozici přibližně 20,5 miliard eur. Za rok a půl od vyhlášení výzvy z IROP už Centrum pro regionální rozvoj kladně vyhodnotilo 1000 žádostí o podporu za více než 16 miliard korun. V lednu 2017 měla IROP na kontě už 67 vyhlášených výzev (Centrum RR, ©2011-2017).

Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost tvoří hlavní program podporující české podnikatele. Cílem programu je dosáhnout konkurenceschopné a udržitelné ekonomiky založené na znalostech a inovacích. To znamená, že místní firmy mají větší schopnost prosazovat se na světových trzích. Dále jsou podporovány aktivity vedoucí ke snížení energetické náročnosti v podnikatelském sektoru a zvýšení podílu využití obnovitelných zdrojů, rozvoje distribučních sítí a uplatnění nových technologií v energetice. Program podporuje rozšíření vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a rozvoj informačních a komunikačních technologií. Finanční podpora cílí na převážně malé a střední podniky, ale i na podnikatelské seskupení, výzkumné organizace, subjekty inovační infrastruktury (Czechinvest, ©1994-2018; Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2017; Strukturální fondy, ©2017).

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání - tematický program v gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Cílem programu je rozvoj lidských zdrojů v sociálně soudržné společnosti. Zahrnuje podporu rovnosti a kvality ve vzdělávání, rozvoj lepších kompetencí pro trh práce a posílení kapacit pro kvalitní výzkum a jeho přínos pro společnost.

Snaha o snížení rizika neúspěchu mladých lidí ve vzdělání, což bude mít významný vliv na kvalitu života a úspěch na trhu práce. V současném období se OP zaměřuje na vysoké školy, propojení modernizace výzkumné infrastruktury a zařízení a rozvoj výzkumných týmů. Dále usiluje o zvýšení kvality předškolního, primárního a sekundárního vzdělávání (MSMT, ©2013-2018).

Program rozvoje venkova

Program rozvoje venkova se snaží podpořit české zemědělství a z EU dostala ČR na dané období 3,5 miliard eur. Program se zaměřuje na rozvoj venkova, zlepšení stavu životního prostředí především obnovou zachování a zkvalitnění ekosystémů souvisejících se zemědělskou a lesnickou činností. Hlavní cíle programu jsou obnova, zachování a zlepšení ekosystému, který je závislý na agroenvironmentálních opatřeních, investice podporující konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků. Další cíle se specializují na podporu vstupu mladých lidí do zemědělství a na krajinnou infrastrukturu. Program podporuje diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem vytvářet nová pracovní místa a zvýšit hospodářský rozvoj. Podporován bude komunitně vedený místní rozvoj, u kterého se používá metoda LEADER, pomáhající k lepšímu zacílení podpory na místní potřeby daného území a rozvoj spolupráce aktérů na místní úrovni. Další prioritou tvoří předávání znalostí a inovací formou vzdělávacích aktivit, poradenství a spolupráce v oblasti zemědělství a lesnictví (Státní zemědělský investiční fond, ©2013; Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2017).

Operační program Zaměstnanost

Operační program Zaměstnanost navazuje na předchozí období 2007-2013. Řídícím orgánem je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPVS). Pro období 2014-2020 Česká republika získala alokaci v celkové hodnotě 58 miliard korun. K hlavnímu cíli programu patří snaha o zlepšení lidského kapitálu obyvatel a veřejné správy v ČR. Program se zaměřuje také na podporu rovných příležitostí žen a mužů, adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů, dalšího vzdělávání, sociálního začleňování a boje s chudobou, zdravotních služeb, modernizace veřejné správy a služeb a podporu mezinárodní spolupráce a sociálních inovací v oblasti zaměstnanosti, a mezinárodní spolupráce a efektivní veřejná správa (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, ©2018; Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, ©2017).

Operační program Technická pomoc

Operační program Technická pomoc (OPTP) stanovuje základní rámec cílů a strategií k jejich dosažení v oblasti řízení a koordinace ESI fondů. Ostatní OP přispívají přímo k naplnění cílů stanovených v Dohodě o partnerství (DoP), role OPTP má podpůrný charakter a zaměřuje se na podporu řízení a koordinaci DoP. Zajišťuje administrativní kapacity a zabezpečení jednotného monitorovacího systému na základě vysoké úrovně elektronizace dat (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, ©2017; Programový dokument OPTP, 2015, s. 6-9).

Operační program Praha – pól růstu ČR

Cílem operačního programu Praha – pól růstu ČR je zajistit efektivní realizaci investic v Praze, které povedou ke zvýšení konkurenceschopnosti a k zajištění kvalitního života obyvatel. Vytvoření příznivého podnikatelského prostředí a podpora vzdělání a vědy. Zajištění efektivního hospodaření se všemi formami zdrojů jako jsou pozemky, nemovitosti a infrastruktura. Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací, udržitelná mobilita a energetické úspory, podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě, vzdělání a podpora zaměstnanosti. Operační program Praha – pól růstu ČR se snaží dávat důraz na životní prostředí, zejména podporou dalších programů jako Nová Zelená úspora a Life+, řeší protipovodňová opatření. Pozitivní dopad OP má zařazení podpory environmentálního vzdělávání. Dále snížení CO₂ bude mít pozitivní vliv na zdraví obyvatel města (Hlavní město Praha, 2015 s. 146-194; Peníze pro Prahu, ©2017; Praha fondy, ©2017).

Operační program Rybářství 2014-2020

Cílem operačního programu Rybářství je podpora udržitelné a konkurenceschopné akvakultury založené na inovacích, znalostech a účinnějším využívání zdrojů, které sníží dopad na životní prostředí a zlepší životní podmínky zvířat. Zaměřuje se na rozvoj udržitelného chovu ryb v České republice a zajištění rovnoměrných dodávek sladkovodních ryb během roku na domácí trh včetně rozvoje mimoprodukčních rybníků. Také podporuje zavádění moderních intenzivních chovných systémů s cílem zvyšovat produkci ryb a přispět k předcházení negativních dopadů na životní prostředí. OP podporuje obnovu stávajících rybníků prostřednictvím odbahnění nebo investic s cílem zabránit usazování bahna, dále budou financována preventivní protipovodňová a protieroční opatření (OP rybářství, ©2017; Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, ©2017).

4.2.2 Programy přeshraniční spolupráce

OP Přeshraniční spolupráce jsou určeny pro přeshraniční regiony v ČR a jiným členským státem. V novém programovém období byla na tyto programy vyčleněna částka 18,2 miliard korun a žadatelé mohou získat finanční podporu na realizaci nejrůznějších projektů např. výstavba a rozvoj hraniční infrastruktury, rozvoj cyklistických stezek, cyklotras, turistických a lyžařských stezek, spolupráce v oblasti vzdělání, mezilidských vztahů nebo společenských, kulturních a volnočasových aktivit. V programovém období 2014-2020 existuje v současnosti pět programu přeshraniční spolupráce (Dotační noviny, ©2017).

Dělení OP přeshraniční spolupráce:

- Interreg V-A Česká republika – Polsko
- Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika
- Interreg V-A Rakousko – Česká republika
- Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
- Program spolupráce Svobodný stát Sasko – Česká republika

4.2.3 Programy nadnárodní a meziregionální spolupráce

OP Národní a Meziregionální spolupráce se zaměřují na spolupráci mezi veřejnými orgány a institucemi s charakterem veřejných orgánů s cílem výměny a přenosu zkušeností především v oblastech inovací, dopravní dostupnosti, životního prostředí a zvyšování atraktivity měst a regionů. Účelem této spolupráce je zajištění dostupnosti znalostí a nástrojů pro vytváření partnerství (Strukturální fondy, ©2017).

Dělení OP nadnárodní a meziregionální spolupráce

- Program nadnárodní spolupráce Interreg Central Europe
- Program nadnárodní spolupráce Interreg Danube
- Program meziregionální spolupráce Interreg Europe
- Program meziregionální spolupráce ESPON 2020
- Program meziregionální spolupráce INTERACT III
- Program URBACT III

Programy byly vymezeny v návaznosti na 8 tematických okruhů stanovených na národní úrovni, které představují mezi úrovní národních rozvojových priorit, cílů a prioritních os jednotlivých programů (Dotace EU, ©2018; Strukturální fondy, ©2017).

4.3 Srovnání programových období 2007-2013 a 2014-2020

V následující části se zabývám srovnáním programových období 2007-2013 a 2014-2020. Po skončení programového období 2007-2013 nastalo plno změn, které se projeví v nového programovém období. Dochází ke snížení počtu operačních programů z původních 26 na 18. S tím, že vznikl Integrovaný regionální operační program, který nahradil 7 Regionální operačních programů. Došlo k rozšíření fungování monitorovacího systému a dochází k významnému zjednodušení administrativy, takže žadatel už nemusí tisknout žádné písemnosti, všechno funguje elektronicky. V období 2014-2020 se zvyšuje počet zapojených fondů, to znamená, že k fondu soudržnosti (FS), Evropskému fondu pro regionální rozvoj (EFRR/ERDF) a k evropskému sociálnímu fondu (ESF) se přidává nově i Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) a Evropský námořní a rybářský fond (EMFF). Oproti předchozímu období se klade větší důraz na posílení strategického řízení a plánování při přípravě a realizaci programového období, Dohody o partnerství nebo jednotlivých programů a obecně na kvalitu strategické práce v ČR. Tabulka pod textem znázorňuje změny v jednotlivých obdobích. Můžeme si všimnout, v období 2007-2013 byly stanoveny tři cíle, na které celkem Česká republika dostal alokaci v hodnotě 26,5 miliard eur, naopak v období 2014-2020 se počet cílů snížil cíle Investice pro růst a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce, na které byla určena alokace ve výši necelých 24 miliard eur (Strukturální fondy, ©2017; Dotace EU, ©2018).

Tabulka 3 Srovnání programových období

Období	Cíle	Finanční nástroje	Celková alokace pro ČR
2004-2006	Cíl 1 - Podpora rozvoje zaostávajících regionů	6 finančních nástrojů: FS, ERDF, ESF, FIFG, EAGGF	2,43 mld. EUR
	Cíl 2 - Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací		
	Cíl 3 - Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělávání		
2007-2013	Cíl 1 - Konvergence	3 finanční nástroje: FS, ERDF, ESF	26,5 mld. EUR
	Cíl 2 - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost		
	Cíl 3 - Evropská územní spolupráce		
2014-2020	Cíl 1 - Investice pro růst a zaměstnanost	5 finančních nástrojů : EFRR, ESF, FS, EZRV, ENRF	23,96 mld. EUR
	Cíl 2 - Evropská územní spolupráce		

Zdroj: Evropské strukturální a investiční fondy 2014–2020 v kostce, 2015, s. 3

5 ČERPÁNÍ PROSTŘEDKŮ Z FONDŮ EU

V této části se věnuji popisu rozdělení typů projektů a projektovému cyklu projektů, které jsou financovány z ESI fondů. Projektový cyklus rozebírám z pohledu žadatele o dotace od vyhlášení výzvy až po samotnou realizaci projektu a jeho zhodnocení. Celý cyklus začíná projektem, který můžeme definovat jako soustavnou činnost směřující k určitému cíli s předem stanovenými pravidly, které se musí po celou dobu dodržovat. Pro jeho vytvoření je potřeba mít informace, nápad, finanční prostředky a spolehlivé a důsledné lidi, kteří se na projektu budou svědomitě podílet. Dále musí také splňovat formální náležitosti a být v souladu s předem danými podmínkami programu (Marek a Kantor, 2009, s. 58).

5.1 Typy projektů

Investiční projekty

Projekty investiční se zaměřují převážně na pořízení investičního majetku, který dále slouží jako nástroj realizace výstupů a naplňování cílů projektu. Takový typ projektu označujeme jako projekt infrastrukturální. Smyslem projektů není pouze fyzická realizace konkrétní stavby, ale pořízení nástroje má umožnit další veřejně prospěšnou aktivitu. Jako příklad lze uvést rekonstrukci učeben střední školy, ta povede ke zvýšení kvality vzdělání nebo výstavba hotelu v turisticky atraktivní oblasti, projekt podpoří tvorbu pracovních míst a zvýší příjmy regionu (Marek a Kantor, 2009, s. 60-61).

Neinvestiční projekty

Neinvestiční projekty se zaměřují na podporu realizace činností, tam kde pořízování majetku je pouze podpůrnou činností a je značně omezeno. Příkladem neinvestičního projektu mohou být různé realizace v oblasti vzdělávání nebo poskytování sociálních služeb spočívajících v zavádění nových vzdělávacích programů a forem výuky, zvyšování uplatnitelnosti na trhu práce a další.

Porovnáme-li uvedené definice, zjistíme, že u projektů neinvestičních se výstupy projeví už v průběhu projektu tedy po celou dobu trvání, na rozdíl od investičních, zde se výstupy projevují až po jeho ukončení. To znamená, že po dobu trvání projektu například budujeme nový hotel, ale pracovní místa pro nové zaměstnance můžeme poskytnout až po jeho dokončení a kolaudaci. Z tohoto důvodu se u investičních projektů sleduje ještě tzv. provozní fáze a zde se kontroluje, jak žadatel plní výstupy, ke kterým se ve smlouvě o poskytnutí dotace zavázal (Marek a Kantor, 2009, s. 60-61; Tauer, Zemánková a Šubrtová, 2009, s. 32-33).

5.2 Projektový cyklus

Projektový cyklus popisuje celý život projektu od jeho vzniku až po jeho ukončení. Slouží pro snadnější řízení a kontrolu projektů. Projekty jsou rozděleny do projektových fází, které tvoří projektový cyklus (Dotace EU, ©2018). Řízení projektového cyklu má zajistit celkové zdokonalení během klíčových částí přípravu a implementaci projektů a programů. Projektový cyklus nedefinuje pouze různé fáze, ale i různé aktéry, kteří se na procesu podílejí. Trvání jednotlivých fází se u každého projektu liší, ale všechny části projektu jsou organizovány podle jasného logického rámce. Fáze se musí doplňovat, řídit stejnými principy a naznačovat další směr pokračování, co se týče časového i obsahového hlediska. Podle Marka a Kantorka (2009 s. 62-67) projektový cyklus dělíme do následujících šesti fází.

5.2.1 Identifikace a formulace cílů

Tahle fáze obsahuje počáteční myšlenku projektu a její předběžný návrh. Před zpracováním předběžného návrhu, bychom měli udělat průzkum v dané oblasti a zpracovat důkladnou analýzu s ohledem na problematiku v daném regionu. Informovat se o tom, zda daný projektový záměr bude možné financovat z fondů EU. Projektový záměr bychom měli prodiskutovat s kompetentním orgánem nebo osobou, která se dané problematice více věnuje a dokáže nám poradit. Pokud máme projektový záměr prokonzultovaný a v souladu s existujícím operačním programem, můžeme přejít do další fáze.

5.2.2 Příprava projektu a jeho formulace

Ve fázi Příprava projektu a jeho formulace se už pojednává o více detailech. Návrh projektu je podrobněji rozpracován včetně finanční a institucionální analýzy a dopadů na životní prostředí. Opět zhodnotíme cíle a plány projektu a určíme účastníky projektu a jeho management. Plánovat projekt znamená posouzení jeho rozsahu, rozpočtu, aktivit, které budou obsahovat časový harmonogram, personální obsazení, propracování všech jeho oblastí. Měli bychom promyslet hrozby, nástrahy a rizika projektu do nejmenších detailů. Zvážit, kde získáme prostředky na realizaci a investiční riziko. Investiční riziko tvoří podle Hrdého (2006, s. 27) nejistota, kterou můžeme kvalifikovat za pomoci statistických metod a stanovit pravděpodobnost vzniku odchylných variant od predikce. Hlavním účelem fáze je potvrdit význam a proveditelnost projektu. Musíme si uvědomit, jaké jsou dostupné a potřebné prostředky k realizaci projektu (Česká rozvojová agentura, ©2018).

5.2.3 Posouzení a schválení

Po provedení kontroly a úpravy, pošleme žádost na posouzení. Projektovou žádost podáváme ve dvoustupňovém režimu. Nejprve pošleme ke kontrole předběžnou žádost, pokud splní podmínky a je hodnocena pozitivně, následuje výzva žadatele k podání plné žádosti o podporu. V prvním kole se hodnotí, zda žádost splňuje kritéria pro kontrolu přijatelnosti a formálních náležitostí, které jsou hodnoceny splněno či nesplněno. Při kontrole se musí uplatňovat pravidlo 4 očí tj. nezávislé hodnocení minimálně dvěma hodnotiteli. Hodnocení nesmí být prováděno společně dvěma hodnotiteli ani konzultováno. V případě nesplnění jednoho kritéria při kontrole, musí být žádost o podporu vyloučena z dalšího procesu hodnocení. Pokud je předběžná žádost o podporu vyhodnocena jako vyhovující, tak se žadatel vyzve k předložení kompletních podkladů pro posouzení projektu tzv. plné žádosti o podporu. Žádost může být zamítnuta z důvodu pozdního podání, neúplnosti, nesplnění minimálních kritérií přijatelnosti v rámci ekonomického hodnocení, žadatel nesplní požadavky stanovené výzvy. Ve druhém kole jsou posouzeny pouze projekty, které splnily kritéria kola prvního. Při kontrole musí být opět uplatněno pravidlo 4 očí. V poslední fázi posuzuje žádosti řídicí orgán, který žádost o podporu včetně všech povinných příloh přijímá a dále hodnotí a analyzuje podle přijatelnosti z hlediska technického, ekonomického, finančního, sociálního a jaké bude mít dopady. Žadatel musí poskytnout dostačující odpovědi na otázky efektivity projektu a jeho přínosu ve vztahu k regionálním, národním a evropským prioritám a jeho celkové proveditelnosti. Obě strany musí v této fázi navázat fungující komunikaci, vyměňovat si informace ohledně specifických cílů a očekávaných výsledků projektu (Manuál pro hodnocení projektů, 2017, s. 3-9; Obecná pravidla pro žadatele a příjemce, 2017, s. 66-69).

5.2.4 Vyjednávání a financování

Ve fázi vyjednávání a financování musí žadatel řešit finanční prostředky na realizaci projektu, které musí zajistit v takové podobě, aby neznamenal riziko pro samotnou realizaci projektu. Zpracuje se rozpočet projektu, který tvoří souhrn všech předpokládaných uznatelných nákladů vznikajících v souvislosti s projektem. Rozpočet tvoří součást projektového návrhu a můžeme ho podat pouze elektronicky. Projektový návrh se skládá ze dvou částí. První část tvoří základní údaje o projektu, partnerech a rozpočtu. Druhá část se považuje jako hlavní návrh projektu, kde se řeší tematické cíle a zaměření projektu. Obsahuje detailní

popis projektu, rozdělení úkolů mezi partnery atd. Po výběru projektu k financování, se provádí jeho vyjednávání a finanční řízení (Lepičová et al., 2007 s. 48-54).

V případě kladného posudku je projekt schválen k financování. Součástí rozhodnutí jsou, ale podmínky, které příjemce dotace musí při čerpání dodržovat. Poskytnutá dotace je účelová a nemůžeme ji použít na jiný účel, než byla schválena (Lepičová et al., 2007 s. 48-54).

5.2.5 Implementace a monitoring

V této fázi projektu už se dostáváme k jeho skutečné realizaci. Projekt bývá po celou dobu realizace monitorován, abychom mohli porovnat, jestli se projekt neliší od původního plánu a nedošlo, tak ke zpronevěření finančních prostředků. Hlavní myšlenkou kontroly je definovat problémy, které v průběhu realizace nastávají a tyto řešit co nejdříve a nejúčinněji. V případě, že se v projektu objeví nesrovnalosti, tak se snažíme využít vhodné opravné prostředky. Nesmí, ale dojít zásadním změnám, které by změnily celý projekt. V případě, že plán projektu pozměníme, může se stát, že změna ovlivní časový harmonogram, rozpočet a další aktivity, které jsou spojené s projektem (Marek a Kantor, 2005, s. 62-68).

5.2.6 Hodnocení

V poslední fázi se hodnotí efektivnost projektu a dopady projektu na oblast, ve které byl realizován. Hodnotí se, jak byly splněny všechny cíle stanovené na začátku. Projektový manažer zpracuje závěrečnou zprávu. V té hodnotí realizaci projektu. Závěrečná zpráva projektu podléhá schválení zástupci projektu. V rámci závěrečné zprávy jsou zhodnoceny i přínosy a ztráty projektu, případně se uvede i poučení z realizovaného projektu. Členové projektového týmu zpracují dokumentaci projektu, jak v listinné, tak i elektronické podobě. Projekt je ukončen dokumentem, který má povinně listinovou podobu a tento se zasílá všem zúčastněným stranám projektu. V případě, že se v projektu našly chyby nebo nedostatky, tak mohou být dále zpracována opatření a tyto použity v novém projektu (Ministerstvo kultury, ©2015, Marek a Kantor, 2005, s. 62-68).

5.2.7 Udržitelnost

Po ukončení projektu se stanoví doba udržitelnosti. Příjemce musí zachovat výstupy v souladu čl. 71 obecného nařízení. Doba udržitelnosti byla stanovena na pět let od provedení poslední platby příjemci. Během udržitelnosti předkládá příjemce zprávy o udržitelnosti projektu. Příjemce má povinnost každých 12 měsíců od zahájení, podávat průběžnou ZoU pro-

jektu, udržovat dosažené cíle a výstupy, dodržovat pravidla publicity a řádné uchovat veškerou dokumentaci a účetní doklady související s realizací projektu (Obecná pravidla pro žadatele a příjemce, 2017, s. 157).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM STŘEDNÍ MORAVA

ROP NUTS II Střední Morava se zaměřoval na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu, včetně modernizace prostředků veřejné dopravy, podpory rozvoje infrastruktury a služeb cestovního ruchu. Součástí je i zlepšení podmínek obcí a venkova prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury a odstranění ekologických záležitostí. ROP Střední Morava spadal mezi regionální operační programy v cíli Konvergence a bylo pro něj v období 2007-2013 vyčleněno 672,24 milionů eur.

6.1 Region soudržnosti Střední Morava

NUTS II Střední Morava je kvalifikován jako region soudržnosti, který se skládá ze dvou krajů Olomouckého a Zlínského kraje. Olomoucký kraj je administrativně rozdělený do 5 krajů a 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP). Zlínský kraj se dělí na 4 okresy a 13 SO ORP. Region soudržnosti se rozkládá na ploše o velikosti 9230 km². To představuje 11,7 % území České republiky. Na území regionu soudržnosti žije 1 217 623 obyvatel. V posledních letech se, ale počet obyvatel v dané lokalitě snižuje. Příčinou úbytku je nepříznivá poloha, která je tvořena hranicemi s ekonomicky slabšími oblastmi Polska a Slovenska. Na území se nachází chráněné krajinné oblasti, které zabírají 1/3 území (Český statistický úřad, ©2018; Střední Morava, ©2018). Jednotlivé okresy a obce s rozšířenou působností jsou velikostně i urbanisticky velmi rozdílné. Hustota zalidnění v Olomouckém kraji je 121 obyvatel na km² a ve Zlínském kraji 147 osob na km². V regionu je vysoký podíl obyvatel žijících v obcích o velikosti 500-5 000 obyvatel (Český statistický úřad, ©2018).

6.2 Zlínský kraj

Zlínský kraj představuje jeden ze 14 územně samosprávných celků České republiky. Tvoří jej okresy Zlín, Uherské Hradiště, Kroměříž a Vsetín. Rozloha kraje činí 3963 km² a svou velikostí se řadí mezi nejmenší kraje v České republice. V kraji se nachází celkem 307 obcí, včetně 30 měst. Nejvýznamnější aglomerace jsou Zlín-Otrokovice-Napajedla s koncentrací obyvatel 100 tisíc, Uherské Hradiště-Kunovice-Staré Město se 40 000 obyvateli a města Kroměříž, Vsetín a Valašské Meziříčí a přibližně 25-30 tisíci obyvateli.

Zlínský kraj patří k oblíbené turistické oblasti, kvůli velkému množství přírodních, kulturních a historických památek. V kraji se setkávají tři národopisné celky – „úrodné Hané, pohostinné Slovácko a svérázné Valašsko“. To přispívá k originalitě a pestrosti kraje (Zlínský kraj, ©2018; Český statistický úřad, ©2018).

6.3 Projekty z ROP Střední Morava ve Zlínském kraji

Regionální operační program Střední Morava patří mezi nástroje podporující investice v cestovním ruchu. Jejich cíl tvoří vyzvednutí atraktivních míst v regionu a využití přírodního i kulturního potenciálu k přilákání turistů. Za pomoci zajímavých projektů realizovaných z finančního příspěvku ROP Střední Morava, se tak podařilo dosáhnout těchto cílů. Projekty pomáhají zvyšovat atraktivitu regionu a na Střední Moravu přijíždí více turistů. Podle Českého statistického úřadu (2018) na území obou krajů zavítalo v roce 2013 více než 950 tisíc turistů z tuzemska, ale i ze zahraničí.

Do Zlínského kraje zamířilo z ROP Střední Morava 9,1 miliard korun, které pomohly realizovat celkem 557 projektů. Největším podporovaným projektem byla revitalizace objektů 14. a 15. budovy bývalého areálu firmy Baťa. V budově si turisté mohou prohlédnout ojedinělou expozici „Princip Baťa – Dnes fantazie, zítra skutečnost“.

Obrázek 2 Baťův institut 14|15

Zdroj: Krajský úřad Zlínského kraje

Expozice byla vyhlášena v roce 2013 Muzejní výstavou. Mezi další velké projekty patřilo vybudování jihovýchodního obchvatu Holešova, obnova vozového parku trolejbusů ve Zlíně a Otrokovicích. Zajímavým turistickým cílem je také Archeoskanzen v obci Modrá, kde několik expozic prezentuje ukázkou písemnictví, života, tradic a kultury z doby Velké Moravy. Areál se díky finanční podpoře ROP Střední Morava značně rozrostl, o pár kilometrů dál ležící Velehrad s proslavenou bazilikou a novým turistickým centrem. Dalším projektem bylo vybudování několika cyklostezek, třeba cyklostezka Bečva nebo i cesta po cyklostezce podél Baťova kanálu (ROP Střední Morava ©2018; Zlínský kraj, ©2018).

7 MAS VALAŠSKO -HORNÍ VSACKO

7.1 Základní informace

Místní akční skupina Valašsko – Horní Vsacko – jedná se o neziskovou organizaci, která vznikla v roce 2007 za účelem všestranné podpory rozvoje regionu. Sdružuje podnikatelské, veřejné a neziskové subjekty na území Valašska a Horního Vsacka. Hlavní orgány MAS tvoří valná hromada, která je nejvyšším orgánem spolku, programový výbor, výběrová komise, kontrolní a revizní komise. Organizaci tvoří 26 členů, z toho členskou základnu tvoří 8 obcí a zástupci neziskového i soukromého sektoru. MAS se aktivně podílí na spolupráci s místními aktéry, jako jsou jednotlivé obce Horního Vsacka, ale i zástupci neziskového i soukromého sektoru a občany, kteří mají zájem o rozvoj území.

Území MAS Valašsko – Horní Vsacko se nachází v NUTS II. Střední Morava ve Zlínském kraji v okrese Vsetín. Celé území tvoří obce Janová, Hovězí, Zděchov, Huslenky, Halenkov, Velké Karlovice, městys Nový Hrozenkov a město Karolinka. Celková rozloha území dosahuje 288,13 km². V oblasti žije celkem 15 932 obyvatel, údaje jsou staveny k 1. 1. 2018, což představuje 55,3 obyvatel/km² (Český statistický úřad, ©2018; Strategie MASVHV, 2014, s.7).

7.2 Socioekonomická analýza

Území MAS Valašsko-Horní Vsacko je velmi rozmanité a unikátní už v několika směrech. Pro lepší pochopení se v následující části budu věnovat zkrácené socioekonomické analýze, která bude zkoumat danou oblast.

7.2.1 Geografie území

Vymezené území se nachází v provincii Západních Karpat, přesněji v oblasti Vsetínských vrchů a Javorníků. Celou oblast charakterizuje členitý a kontrastní terén, kopcovitých tvarů, pralesních porostů s výskytem vzácných karpatských živočichů a rostlin. Zdejší krajina patří k nejzachovalejším územím v České republice.

Na celém území se nachází podnebí mírného pásu. Velký význam pro charakteristiku klimatu má nadmořská výška a terénní členění. Nejchladnější oblasti s největším množstvím srážek se vyskytují převážně u hranic se Slovenskou republikou na území obce Velké Karlovice a města Karolinka. Se snižující se nadmořskou výškou se teplota zvyšuje a množství srážek na území klesá (Strategie MASVHV, 2014, s. 14-15).

7.2.2 Ochrana životního prostředí

Jak už jsem zmínila dříve krajina patří k nejzachovalejším územím v České republice a z toho důvodu celé území spadá do různých oblastí ochrany přírody a krajiny. Od roku 2004 území patří do soustavy chráněných území Natura 2000 jako Evropská významná lokalita Beskydy – nařízení vlády č. 318/2013 Sb. a do Ptačí oblasti Horní Vsacko – nařízení vlády č. 686/2004 Sb. Všechny členské obce se nachází na území CHKO Beskydy, která byla vyhlášena v roce 1973 a jedná se o největší chráněnou oblast v České republice (Strategie MASVHV, 2014, s. 15-19).

7.2.3 Obyvatelstvo

Podíváme-li se na obyvatelstvo zjistíme, že počet obyvatel se za posledních několik let hodně snížil, stačí porovnat rok 2015 a 2018, kdy se počet obyvatel snížil z 16 177 na 15 932. Největší pokles byl zaznamenán v obcích Velké Karlovice, Karolínka a Zděchov. Přes nepatrný pokles za posledních několik let se jedná o území stále migračně atraktivní a migrační saldo je dlouhodobě mírně kladné, tedy do obcí se stěhuje více obyvatel, než z nich odchází. Celkový mírný úbytek obyvatel způsobuje větší úmrtnost obyvatel než počet nově narozených. Průměrná hustota zalidnění na celém území Valašska a Horního Vsacka dosahuje 55,3 obyvatel na km². Porovnáme-li vzdělanost obyvatel za rok 2014 a 2018 zjistíme, že se snížil počet obyvatel, kteří měli pouze základní nebo žádné vzdělání a zvýšil se počet osob, které mají maturitu nebo vysokoškolské vzdělání. (Strategie MASVHV, 2014, s. 25; Český statistický úřad, ©2018).

7.2.4 Doprava

Přes území MAS prochází silnice II. třídy č. 487 spojující Zlínský kraj se Slovenskou republikou přes Velké Karlovice a Makov. Na území se nachází železniční trať sloužící k propojení úseku Vsetín – Velké Karlovice. Kvalita silničního tahu na silnici II/487 je uspokojivá, průběžně byla nebo bude provedena na několika částech kompletní rekonstrukce. Problém však nastává u většiny silnic III. třídy, místních komunikací a lesních cest. Tyto jsou ve velmi špatném stavu a obce nemají finanční prostředky na jejich opravy. Uspokojivá je situace u chodníků, jelikož většina obcí má nové chodníky. Ve většině případů chodníky splňují podmínky bezbariérového užívání a jsou vhodné pro osoby tělesně postižené nebo maminky s kočárky. Větší pozornost by se měla věnovat bezpečnějším přechodům pro chodce (Strategie MASVHV, 2014, s. 33-34).

8 OBEC HALENKOV

8.1 Obecné informace

Obec Halenkov se nachází ve Zlínském kraji, přesněji ve východní části okresu Vsetín. Obcí protéká řeka Vsetínská Bečva, která odděluje Vsetínské vrchy a Javorníky. Obec má 2431 obyvatel a rozlohu 42,19 km². Starostou obce je Ing. Jiří Lušovský. V obci můžeme najít objekty, které jsou pod Ochranou památkově chráněných objektů a patří mezi ně Zvonička v části Dinotice, Kostel Povýšení sv. Kříže a krucifix, který je při kostele. Podíváme-li se na obec Halenkov z hlediska životního prostředí, tak zjistíme, že celé katastrální území obce Halenkov leží na území CHKO Beskydy. V severní části území se nachází přírodní rezervace Kutaný a do severovýchodní části území zasahuje přírodní památka Brodská. Na území obce se zároveň nachází Evropsky významná lokalita (EVL) Beskydy a Ptačí oblast (PO) Horní Vsacko (Obec Halenkov, ©2010).

8.2 Historie

Historie obce vzniká v roce 1654, kdy Jiří Illesházy, uherský šlechtic ze Žitného ostrova, koupí v roce 1652 vsetínské panství. Základem obce byl panský dvůr Helenovice, jenž byl pojmenován podle Jiřího Illésházyho dcery Heleny. Obyvatelé Halenkova se živili většinou zemědělstvím a chovem valašského dobytka koz a ovcí. V 17. - 19. století je v Halenkově jeden poddaný a jeden panský mlýn a pila. Na rozhraní Halenkova a Nového Hrozenkova byla založena sklářská huť. V Halenkově se tenkrát vyráběl potáš, který se používal při výrobě mýdla a skla, v provozu byla sirkovna a při panském dvoře se vařilo z ječmene pivo. V roce 1868 byla založena v Halenkově továrna na nábytek z ohýbaného dřeva, což přineslo nové pracovní příležitosti. V roce 1922 zde pracovalo 160 zaměstnanců. V roce 1908 byla dokončena železniční dráha ze Vsetína do Velkých Karlovic, která usnadnila život obyvatelům Horního Vsacka. V 30. letech minulého století postihla hospodářská krize i občany Halenkova a z toho důvodu tehdejší představitelé obce souhlasili se stavbou armádních skladů pohonných hmot, aby zajistili obyvatelům práci. Sklady byly zrušeny v roce 2003 a bezúplatně převedeny do majetku obce (Obec Halenkov, ©2010; Místopisy, ©2018).

9 SWOT ANALÝZA PRO OBEC HALENKOV

9.1 Silné stránky obce

- Aktivní činnost spolků
- Vybudované chodníky kolem hlavní komunikace II/487
- Dobré fungování místní charity
- Pořádání akcí pro rodiny s dětmi (Pochod broučků, jarmark)
- Cyklostezka Bečva, která vede obcí Halenkov
- Dobře fungující základní a mateřská škola
- Aktivní odstraňování ekologické zátěže (bývalý vojenský sklad)
- Kvalitní zázemí hřbitova
- Multifunkční sportoviště u fotbalového hřiště
- Zimní údržba obce
- Sbor dobrovolných hasičů
- Dobře fungující SPCCH (svaz postižený civilizačními chorobami)

9.2 Slabé stránky obce

- Nedostačující zázemí pro spolky
- Zabezpečení železničního přejezdu v části Lušová
- Špatné vedení lidového domu
- Zlepšení odpadového hospodářství – třídění odpadu
- Chátrající hřiště u základní školy
- Hluk pracovních strojů a mašin v neděli a v nočním klidu
- Nedostatek bezpečných přechodů pro chodce
- Výskyt černých skládek a vývozů odpadků
- Nedostatek parkovacích míst, lidé parkují na chodnicích a trávě
- Nedostačující kvalita sociálního zařízení a toalet na hřbitově
- Špatné osvětlení před obchodním domem Jednota
- Horní část obce nemá žádnou prodejnu

9.3 Možnosti a příležitosti obce

- Lepší využití plochy bývalého vojenského prostoru
- Modernizace a přestavba Thonetovy vily na sociální bydlení
- Rozvoj volnočasových aktivit pro všechny věkové skupiny
- Zlepšení kvality silnice i na silnicích III. třídy (Dinotice, Lušová)
- Podpora turistických aktivit, využití přírodních krás a bohatství (náučné stezky)
- Využití lyžařského terénu k vybudování nebo odkoupení vleku
- Využití nevyužitých prostorů k vybudování lékárny a bankomatu
- Rozvoj ubytovacích kapacit a pracovních příležitostí
- Vytvořit přístup k vysokorychlostnímu internetovému připojení
- Vytvoření více parkovacích míst

9.4 Hrozby obce

- Odchod mladých lidí z obce a migrace
- Nedostatek pracovních příležitostí
- Nedostatek finančních prostředků
- Nezájem lidí o dění v obci a neochota spolupracovat
- Omezení ze strany CHKO Beskydy
- Nesplnění podmínek v případě dotací z ESI fondů
- Územní plánování
- Změna vedení obce
- Přírodní katastrofy (povodně)
- Vysoký nájem na sociálních bytech
- Nedokončení projektu Čistá řeka Bečva
- Absence lékárny a bankomatu

Swot analýza popisuje, v jakých oblastech obec Halenkov vyniká, ale také zdůrazňuje nedostatky, na které by se v budoucnosti měla obec soustředit. Realizované projekty z ROP Střední Morava pomohly obci k částečnému zlepšení rozvoje obce, přesto obec musí ještě hodně pracovat na zlepšení kvality života v obci. Pro zjištění slabých stránek obce jsem zpracovala dotazník a provedla průzkum v obci Halenkov, abych získala názor občanů na současnou situaci v obci. Některé nedostatky jsou uvedeny v programu rozvoje obce Halenkov na období 2016-2024 (Obec Halenkov, ©2018).

10 PROJEKTY REALIZOVANÉ V OBCI HALENKOV

V programovém období 2007-2013 požádala obec Halenkov o dotace z ROP Střední Morava, které měly pomoci obci s jejím rozvojem a lepší kvalitou života. Obec Halenkov v daném období požádala o dotaci zaměřenou na zrekonstruování sportovního hřiště a jeho areálu. Dalším projektem obce Halenkov s žádostí o dotaci byla revitalizace návsi, zde se jednalo o rekonstrukci centrální části obce.

10.1 Projekt Sportoviště – zábavní park Halenkov

Název projektu: Sportoviště-zábavní park Halenkov

Cíl projektu:

Cílem projektu bylo vybudování sportovně zábavního parku, který vytvořil areál vhodný pro rodiny s dětmi a sportovce. V rámci projektu vznikly prostory, kde se místní občané, ale i další návštěvníci obce mohou scházet a trávit čas společně.

Popis projektu:

Projekt byl vybudován pro vytvoření sociálního zázemí pro občany. Záměrem projektu bylo vybudování bezbariérového celoročně využitelného sportoviště a zábavního parku, který přilákal nové návštěvníky, turisty a lidi z okolí. Realizací projektu vzniklo v obci víceúčelové hřiště, kde si děti i dospělí mohou zahrát tenis, volejbal, fotbal i jiné sportovní hry. Hřiště obsahuje dětské herní prvky, jako jsou prolézačky, houpačky a další. V projektu nechybí ani bruslařská in-line dráha a cvičná dětská cyklistická dráha. V zimním období je park možné využít jako běžkařskou dráhu a bruslařské hřiště. Součástí projektu bylo vybudování sociálního zázemí pro návštěvníky s přístřeškem na uskladnění kol. V areálu hřiště nechybí ani veřejné venkovní posezení s grilovací plochou a ohništěm. Většina sportovního areálu je řešena bezbariérově. Fotodokumentaci daného projektu najdeme v Příloze I. (Obec Halenkov, ©2010; Public4u, ©2000-2018).

Operační program: Regionální operační program Střední Morava

Prioritní osa: 3 Cestovní ruch

Příjemce: Obec Halenkov

Doba realizace: 02.07.2012 – 07.01.2013

Celkové náklady: 9 347 750 Kč

Dotace: 4 369 700 Kč

10.1.1 Zhodnocení projektu Sportovně-zábavní park Halenkov

Realizovaný projekt obyvatelé hodnotí velmi pozitivně. Děti a mládež mají nový prostor, v němž mohou trávit čas sportovními aktivitami. V areálu se v současné době nachází i karavan s občerstvením, který zpřijemňuje fotbalové zápasy, ale také slouží jako občerstvení pro rodiny s dětmi. Areál parku je využíván i k společensko-kulturním akcím, jako například otevření cyklostezky, vystoupení kapel a další akce. Park se převážně využívá od jara do podzimu. Za příznivého počasí se stal velmi rychle oblíbeným místem pro rodiny s dětmi, a to kvůli velké rozmanitosti aktivit, kterou park nabízí.

10.2 Revitalizace návsi v Halenkově

Název projektu: Revitalizace návsi v Halenkově

Cíl projektu: Cílem je zvýšit kvalitu života obyvatel obce i jejich návštěvníků. Další cíl, který si projekt klade, je zvýšení atraktivity obce Halenkov a přilákání více návštěvníků.

Popis projektu:

Projekt se zaměřoval na komplexní rekonstrukci a revitalizaci centrální části návsi. Realizace projektu vytvořila tradiční venkovský prostor tzv. návěs, která obnášela vytvoření parku s mobiliářem a pergolou včetně nových chodníků v prostoru parku. Současně došlo k celkové revitalizaci centrální části na veřejný prostor s vodním prvkem, vzrostlou zelení, pochůzkovými chodníky a regenerací zeleně stávajícího parku u hlavní komunikace. Součástí je i vybudování parkovacího prostoru ke stání za lidovým domem. Posledním bodem bylo vybudování chodníku podél hlavní komunikace II/487 od železniční zastávky ke kostelu a také od hlavní komunikace k objektu obecního úřadu. Projekt zahrnoval vybudování veřejného osvětlení v centrální části. Pro řádnou komplexnost projektu tak všechny zhotovené chodníky navazují na již funkční nebo zrekonstruované části chodníků, a tím vytvářejí plně funkční území (Obec Halenkov, ©2010; Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, ©2012-2016).

Operační program: Regionální operační program Střední Morava

Prioritní osa: 12.2. Integrovaný rozvoj a obnova regionu

Příjemce: Obec Halenkov

Doba realizace: 09.06.2014 – 30.05.2015

Celkové náklady: 5 486 033 Kč

Dotace: 4 428 031 Kč

11 HODNOCENÍ PROJEKTU V OBCI HALENKOV

11.1 Dotazník

V rámci bakalářské práce jsem provedla průzkum v obci Halenkov. Na základě zpracovaného dotazníku, jsem se snažila zhodnotit projekt Revitalizace návsi v Halenkově a zjistit, jak občané a lidé z okolí vnímají obec. Dotazník je rozdělen do tří částí. První část pojednává o respondentech, druhá část se zaměřuje zhodnocením projektu a poslední třetí část hodnotí současný stav obce a poukazuje na návrhy občanů, které přispěly k rozvoji obce.

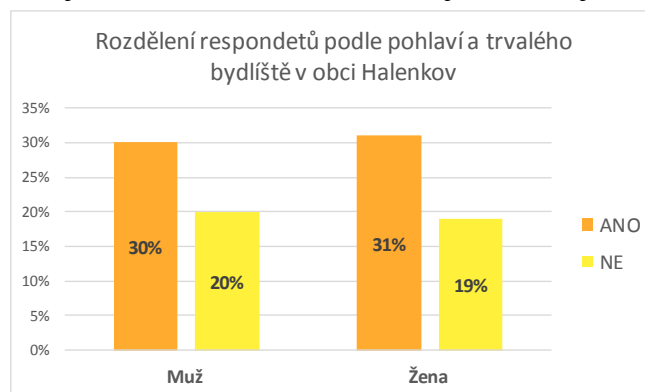
11.1.1 První část dotazníku – Respondenti

U první a druhé otázky jsem zjišťovala pohlaví a věkovou strukturu respondentů. Celkový počet oslovených respondentů byl 100. Tabulka pod textem ukazuje, že počet mužů a žen je v průzkumu rovnoměrný a nepřevažuje žádné pohlaví. V případě dotazníkového průzkumu jsem se soustředila na mladší a střední generaci obyvatel. Zmíněná skupina má větší předpoklady k migraci, než starší generace obyvatel.

Tabulka 4 Pohlaví a věková struktura respondentů

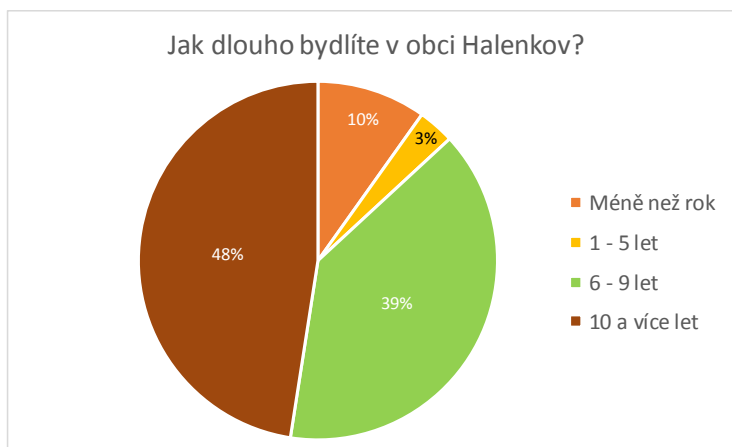
Věk	Muž	Žena	Celkem
0 - 18 let	22	26	48
19 - 35 let	15	11	26
36 - 45 let	10	11	21
46 a více let	3	2	5
Celkem	50	50	100

Třetí otázka rozděluje respondenty podle pohlaví a respondenty, kteří v obci Halenkov bydlí. Z celkového počtu oslovených respondentů 61 % žije v obci a 39 % tvoří respondenti, kteří v obci nebydlí, ale z nějakého důvodu obec navštěvují nebo mají cestu kolem.

Graf 2 Rozdělení respondentů podle pohlaví a trvalého bydliště

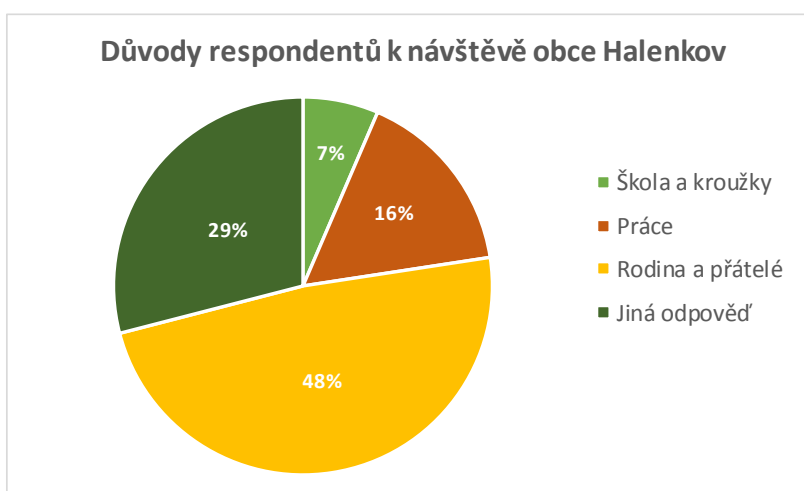
Črtá otázka byla určena občanům obce a zabývala se, jak dlouho respondenti bydlí v obci Halenkov. Otázka byla podstatná kvůli hodnocení projektů. Občané, kteří bydlí v obci delší dobu, jak 6 let mohli lépe posoudit změny, které nastaly po realizaci projektů.

Graf 3 Rozdělení respondentů podle délky život v obci

Z grafu je viditelné, že přibližně 88 % dotazovaných respondentů žije v obci Halenkov delší dobu, než je 6 let. Zmínění respondenti mohou poskytnout přesnější údaje o změnách, než obyvatelé, kteří žijí v obci kratší dobu. 10 % respondentů, kteří bydlí v obci po dobu kratší, jak 1 rok nemohou porovnat úroveň před a po realizaci projektu. Vyšší číslo obyvatel bydlících v obci dobu kratší rok značí, že obec se stává atraktivnější a lidí mají větší zájem se do obce přestěhovat.

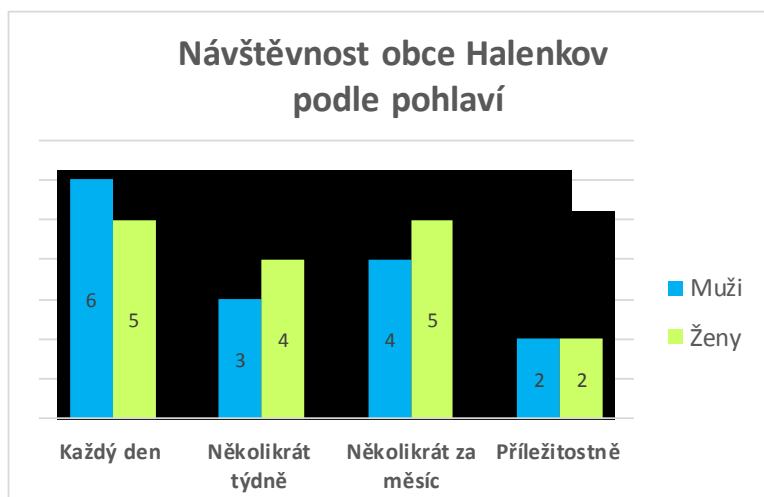
Pátá otázka se orientuje na respondenty nebydlící v obci Halenkov. Tahle otázka měla za úkol zjistit, z jakého důvodu respondenti navštěvují obci, a jak by se toho dalo využít do budoucna v rámci rozvoje obce.

Graf 4 Důvody respondentů k návštěvě obce Halenkov

V grafu vidíme, že nejčastější důvod, proč respondenti navštěvují obec je rodina a přátelé, kteří tvoří 48 %. Respondenti v jiné odpovědi napsali, sportovní aktivity, kostel, hřbitov, obchody, kulturní a společenské akce. Zbýlých 23 % tvoří práce, škola a kroužky.

Šestá otázka je zaměřena na návštěvnost obce a jak často se respondenti vracejí zpátky.

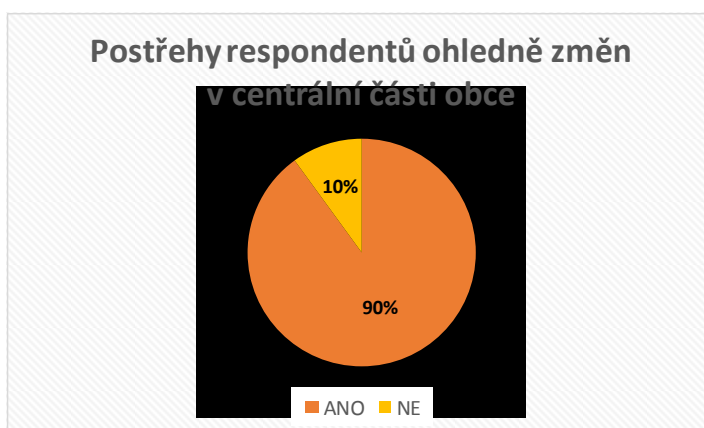

Graf 5 Návštěvnosti respondentů obce podle pohlaví

Graf poukazuje na návštěvnost obce a z té je zřejmé, že muži navštěvují obec vícekrát týdně, a to je spojené převážně s prací. Ženy na rozdíl od mužů navštěvují rodinu a přátele. Celková návštěvnost prozrazuje, že ženy navštěvují obec pravidelněji, než muži.

11.1.2 Druhá část – hodnocení projektu

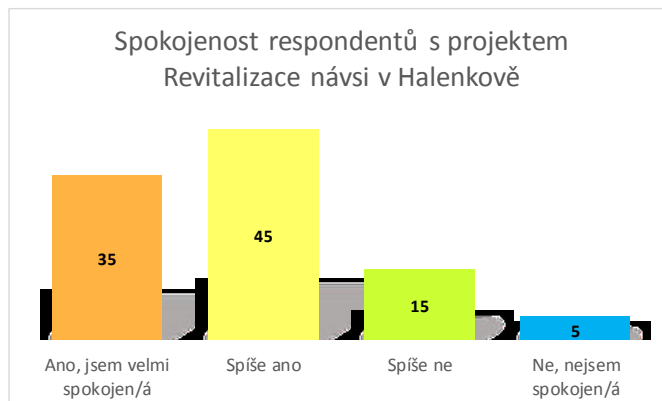
V druhé části dotazníku se zaměřuji na hodnocení projektu Revitalizace návsi v Halenkově. Sedmá otázka se zaměřovala, zda si respondenti všimli provedených úprav, ke kterým došlo.

Graf 6 Postřehy respondentů ohledně změn v centrální části obce Halenkov

Z grafu je viditelné, že 90 % respondentů zaznamenalo změny, které byly v obci Halenkov provedeny. Pouze 10 % procent respondentů si projektu nevěšilo, případně je možné, že ještě centrální část nenavštívilo. Z porovnání odpovědí jsem zjistila, že 10 % tvoří převážně respondenti navštěvující obec příležitostně.

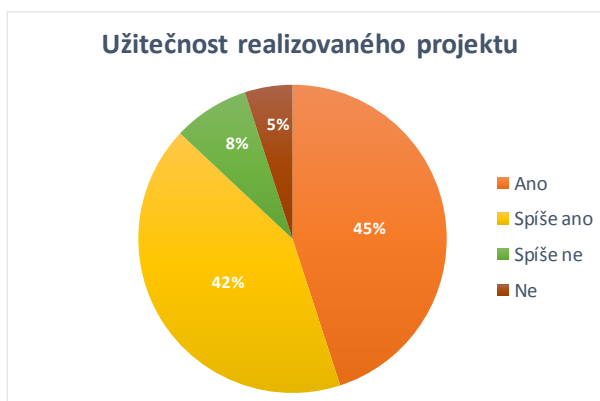
Osmá otázka se zabývala, jak respondenti vnímají projekt, zda se jim projekt líbil.

Graf 7 Spokojenost respondentů s projektem

V grafu vidíme, že 35 % respondentů je s projektem velmi spokojeno a nechtějí by na něm nic měnit. 45 % bylo s projektem spíše spokojeno, ale udělali by nějaké menší změny, nebo by něco doplnili. 15 % bylo spíše nespokojeno a 5 % není spokojeno s projektem vůbec. Projekt tedy celkově vnímají pozitivně.

V deváté otázce jsem zjišťovala, jestli respondenti vnímají projekt jako prospěšný pro obec nebo se finanční prostředky měly využít na jiná opatření.

Graf 8 Užitečnost realizovaného projektu

Z grafu užitečnosti můžeme vidět, že projekt je hodnocen pozitivně, ale oproti předchozí otázce se 87 % respondentů shodlo na užitečnosti realizovaného projektu pro obec a její rozvoj. Stejně jako v minulém případě se najdou respondenti, co s projektem nesouhlasí a realizaci projektu považují jako špatné využití peněz z rozpočtu obce. Respondenti s negativní odpovědí, ale zapominají, že 85 % rozpočtu tvoří dotace z ROP Střední Morava.

Desátá otázka hodnotila projekt podle stupnice 1 až 5, hodnocení 5 znamenalo nejlepší hodnocení. Průměrné hodnocení respondentů, které projekt dostal, bylo 4,3. Projekt má velmi uspokojivý výsledek.

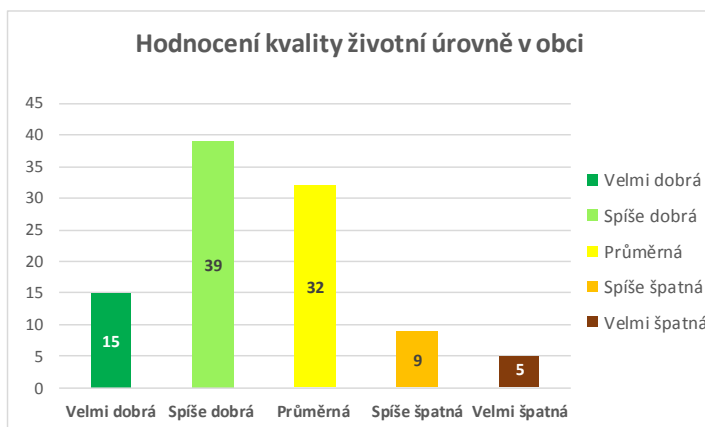
Jedenáctá otázka zkoumala, co se respondentům nelíbilo na projektu, co by upravili na projektu. Jednalo se o otevřenou otázku, respondenti mohli napsat své připomínky k projektu do dotazníku. Nejčastější odpověď byla „Nic bych neměnil/a“. Odpovědělo, tak 48 % respondentů. V dotazníku se vyskytovaly odpovědi zahrnující připomínky k projektu. V případě jiných odpovědí v dotazníku se objevily např. „Do projektu bych zahrнула i chodník směrem k obci Huslenky“, „Projekt mohl zahrnovat více parkovacích míst v obci“, „Projekty by se měly více konzultovat s obyvateli obce a přizpůsobit více jejich potřebám. Některé chodníky kolem hlavní cesty jsou ve špatném stavu, projekt je také mohl zahrnovat.“, „Obec mohla do projektu zahrnout část vedle lidového domu.“ Tohle byly připomínky, které obyvatelé nejčastěji měli, ale jinak by celkově na projektu neměnili nic zásadního.

11.1.3 Třetí část – hodnocení kvality života v obci

V poslední části dotazníku se soustředím na rozvoj obce Halenkov. Respondenti v téhle části měli zhodnotit kvalitu života v obci a navrhnout, co by se podle jejich názoru mělo změnit a čemu by hlavně měla obec věnovat pozornost.

Dvanáctá otázka se týkala, jaké názory mají respondenti na čerpání dotací a zda by podle nich měla obec Halenkov čerpat více dotací na rozvoj obce. Na tuhle otázku 94 % respondentů odpovědělo, že obec by měla čerpat více dotací a podpořit, tak kvalitu života obyvatel a návštěvníků obce. V případě dotazníku se našlo 6 % respondentů, kteří odpověděli negativně ohledně čerpání dotací. Nejčastější důvody, které respondenti s negativní odpovědí zdůrazňovali, byly, že projekty mohou obec zadlužit v případě neproplacené dotace nebo vrácení dotace kvůli nesplnění podmínek. Dalším důvodem bylo špatné využívání finančních prostředků na projekty, které nejsou převážně důležité, nebo odpovědi, že obec nepotřebuje nic zlepšovat. Je pochopitelné, že část respondentů je ohledně čerpání dotací nedůvěřivá, ale pro obec je velmi důležité zlepšovat kvalitu života v obci, protože rozmanitost, kterou v současnosti obec nabízí je důležitá pro osoby uvažující se o stěhování do dané lokality.

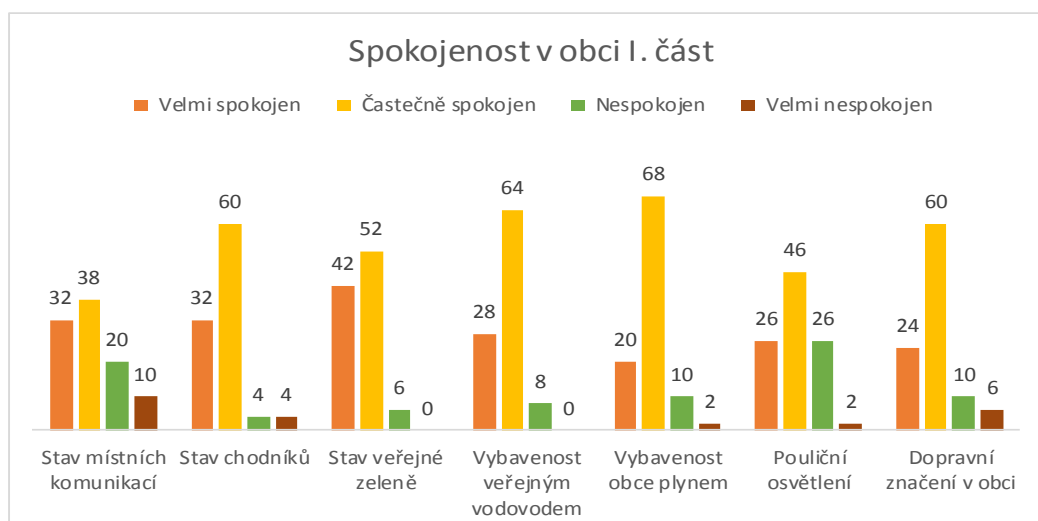
Třináctá otázka, na kterou respondenti odpovídali pojednávala o kvalitě života v obci.

Graf 9 Hodnocení kvality životní úrovně v obci

Graf znázorňuje, že respondenti jsou s kvalitou života v obci převážně spokojeni. Pouze 15 % odpovědělo, že kvalita života v obci je na špatné úrovni a mělo by se hledat nějaké řešení. Podíváme-li se na graf celkově, v obci Halenkov zjišťujeme, že kvalita životní úrovně se v obci zlepšuje a lidé jsou více spokojeni.

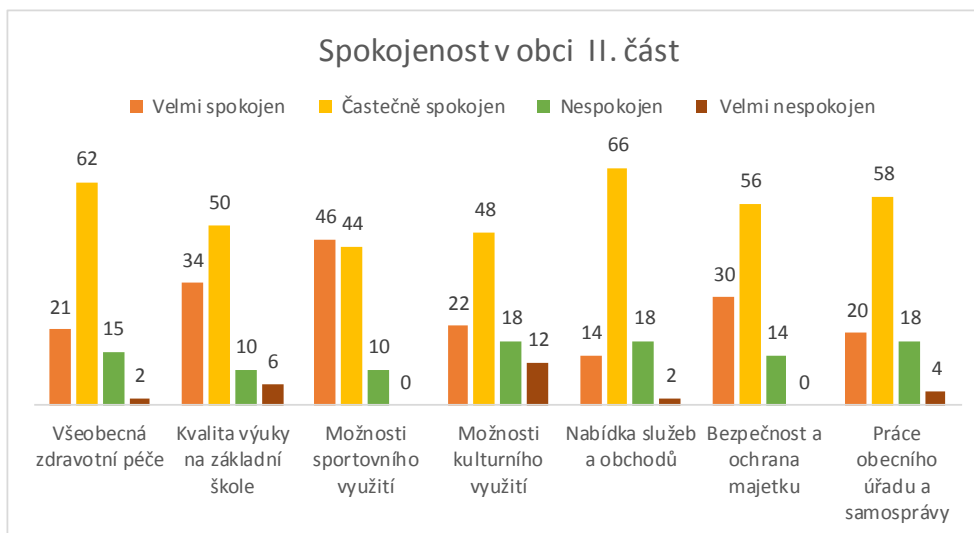
V e čtrnácté otázce jsem se konkrétněji zabývala určitými částmi, které respondenti měli zhodnotit, jednalo se o stav místních komunikací, chodníků, veřejné zeleně, vybavenost veřejným vodovodem a plynem, pouliční osvětlení, dopravní značení v první části.

Graf 10 Spokojenost v obci Halenkov v určitých oblastech I. část

V první části můžeme vidět, že respondenti jsou nejméně spokojeni se stavem komunikací a dopravním značením. Stav komunikací má bohužel za vinu zimní počasí a extrémní teploty, které způsobují praskliny na silnicích, takže hlavně po zimě není tohle číslo překvapivé.

Pouliční osvětlení je hodnoceno negativně, protože v některých částech Halenkova pouliční osvětlení nefunguje nebo je vypnuto příliš brzy. Tento bod je velmi těžké zhodnotit a to z důvodu, že osvětlení může být v části, kde jsou domy a lidé chtějí spát. V tomhle případě by osvětlení mohlo dělat problém určité skupině. Ostatní části, na které jsem se v dotazníku ptala jsou hodnoceny kladně, až na nějaké výjimky, jsou respondenti spokojeni.

Graf 11 Spokojenost v obci Halenkov v určitých oblastech II. část

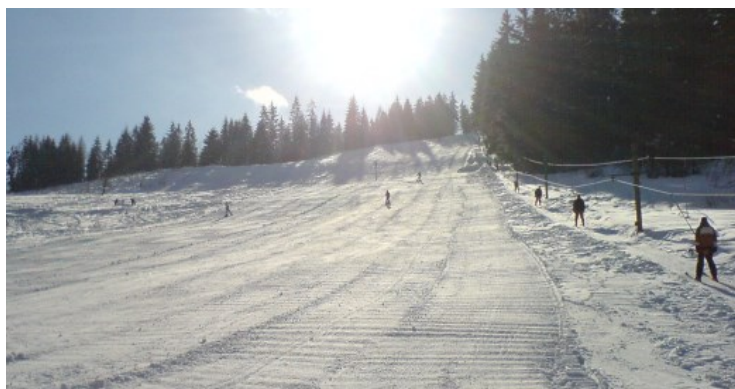
V druhé části můžeme vidět, že respondenti jsou nespokojeni s kvalitou výuky na základní škole, na tuhle otázku odpověděla negativně hlavně mladá generace do 18 let. Následují možnosti kulturního využití, v téhle oblasti má obec trochu mezery. Obec by měla pořádat více společenských a kulturních aktivit pro všechny věkové kategorie. Mezi velmi dobře hodnocené oblasti patří možnosti sportovního využití, bezpečnost a ochrana majetku. Ve všech oblastech, které respondenti hodnotili, jsou výsledky převážně kladně hodnoceny.

V patnácté otázce respondenti měli odpovídat na dotaz, jaké aktivity, akce nebo služby jim v obci chybí. Mezi nejčastější odpovědi patřily bowling, kino, koupaliště, lepší kavárna, více akcí pro děti, koncerty různých skupin a žánrů, které by se mohly konat v Lidovém domě, restaurace, více tradičních akcí, připomínajících místní tradice. Rozvoj kroužků a sportovních příležitostí pro děti, ale i starší osoby. Respondenti také zmínili, že by v Halenkově chtěli posilovnu, lékárnu a golfové hřiště. Některé návrhy respondentů v dotazníku jsou splnitelné. Bohužel některé návrhy jsou nereálné pro danou oblast.

V poslední otázce dotazníku jsem se respondentů ptala, jestli mají nějaký reálný návrh, který by pomohl zlepšit rozvoj obce. Respondenti se převážně shodli na třech následujících projektech, které by mohly pomoci obci Halenkov.

První projekt, který respondenti v dotazníku navrhovali, bylo zprovoznění lyžařského vleku. Vlek se nachází na kopci Raškovec a jeho délka dosahuje 420 metrů. Lyžařský vlek má velký potenciál v zimním období přilákat do obce zvýšené množství návštěvníků. Provozovatelem vleku je pan Aleš Hromada. V posledních několika letech však vlek nebyl zprovozněn. Důvodem jsou například neshody mezi vlastníky pozemků, velké finanční náklady na údržbu a provoz vleku. V případě lyžařského areálu by se majitelé pozemků museli společně dohodnout a potom by lyžařský vlek mohl mít potenciál. Bohužel dotace na lyžařské areály v současné době není vyhlášena, ale pokud by se v budoucnosti dala uplatnit výzva z IROP Střední Morava, znamenalo by to velký přínos pro obec.

Obrázek 3 Lyžařský vlek Halenkov v roce 2012

Zdroj: Obec Halenkov © 2018

Druhý projekt, který respondenti navrhovali, byla výstavba bazénu v obci Halenkov. V obci se bohužel nenachází žádný veřejný bazén nebo koupaliště, které by mohlo zpříjemnit letní dny v dané oblasti. Vybudování koupaliště by mohlo přilákat návštěvníky v letních měsících, zejména když v posledních letech byly naměřeny v létě extrémní teploty. Koupaliště by se stávalo ze tří částí, jedna pro malé děti do věku cca 6 let, hlavní plavecká část a poslední herní část, zde by byla skluzavka a další aktivity. Jednalo by se o finančně náročný projekt, na který by se mohly uplatnit dotace z evropských fondů. Realizace by do obce přilákala rodiny s dětmi a více turistů.

Poslední projekt pojednává o podporování a vytváření nových tradičních, kulturních a společenských akcí v obci Halenkov. Vytvoření letního kina by se mohlo realizovat na fotbalovém hřišti nebo v parku poblíž hasičského domu. Vytvoření akce pro všechny občany jako například obecní den sportu. Obec by měla podpořit nové aktivity, kterých by se mohla účastnit mladá, ale i starší generace obyvatel.

12 NÁVRH PROJEKTU „POJĎME TRÁVIT ČAS SPOLEČNĚ“

Z dotazníkového průzkumu, který mi pomohl ke zjištění nedostatků v obci Halenkov, jsem zjistila, že obyvatelé nemají vyloženě žádné místo, kde by se mohli scházet a společně trávit čas nějakými aktivitami. Obec sice již realizovala sportovní zábavní park, tento se víceméně využívá pouze od jara do podzimu. To je důvod proč by obec měla vybudovat komunitní centrum, které by občané, ale i návštěvníci mohli využívat celoročně.

12.1 Popis projektu

Projekt „Pojďme trávit čas společně“ zahrnuje vytvoření nového prostředí, přátelského ke všem generacím. Výstavbou komunitního centra vznikne veřejné víceúčelové zařízení, sloužící ke zlepšení sociální situace jednotlivců a komunity jako celku. Centrum by se skládalo z přízemí a dvou pater. V přízemí by se vyskytovala recepce, bankomat, šatna a kavárna. V blízkosti kavárny návštěvníci mohou nalézt posezení, nacházející se podél velkých skleněných ploch. V prvním patře by byly prostory vhodné pro meetingy, školení a kurzy. K uvedenému účelu by sloužily dvě místnosti vybavené počítačem a interaktivní tabulí. Poslední místnost v prvním patře, relaxační zóna, by našla využití ke sportovním činnostem a hodinám, jako je například jóga, pilates, ale také zumba a sportovní kurzy. Poslední patro by patřilo knihovně, která by získala nový a modernější vzhled, ale také by nabízela prostředí vhodné pro rodiny s dětmi, starší osoby, ale také studenty.

Současná situace je taková, že obci chybí multifunkční prostory, které by přilákaly osoby všech věkových skupin. V obci Halenkov se sice knihovna nachází, bohužel její možnosti jsou velmi omezené. Přemístěním knihovny do komunitního centra by mělo pozitivní dopad na knihovnu a zvedl by se zájem o členství v knihovně. Komunitní centrum by realizovalo nové volnočasové aktivity, společenské a kulturní akce, které budou vyplývat i z místních tradic.

Projekt „Pojďme trávit čas společně“ řeší problematiku sociálního začleňování jednotlivců za pomoci vzdělávacích, kulturních a rekreačních aktivit. Cílem by bylo začlenění starší generace obyvatel a vytvoření nových volnočasových aktivit, které by mohli navštěvovat. Komunitní centrum by mohlo spolupracovat s praktickou základní školou, která vzdělává žáky s tělesným, ale i mentální postižením. Výsledkem spolupráce by vznikly nové aktivity určené pro občany s hendikepem, ale také širokou veřejnost.

12.2 Cíle projektu

Cílem projektu je vybudování komunitního centra, které by vytvořilo veřejné víceúčelové zařízení, využívané za účelem realizace sociálních, vzdělávacích, kulturních a rekreačních aktivit s cílem zlepšit situaci jednotlivců a komunity jako celku. Vzniklo by tak nové sociální zázemí, které by využívaly všechny věkové kategorie. S cílem podpořit rozvoj obce a vytvořit silnější sociální vztahy v obci.

12.3 Příjemce podpory

Mezi oprávněné žadatele o podporu patří kraje, organizace zřizované kraji, organizace zakládané kraji, obce, organizace zřizované a zakládané obcemi, dobrovolné svazky obcí, organizace zřizované a zakládané dobrovolnými svazky obcí, nestátní neziskové organizace, církve a církevní organizace.

V případě projektu „Pojďme trávit čas společně“ je příjemcem podpory obec Halenkov.

12.4 Aktivity projektu

Projekt, jak již bylo zmíněno má pomoci vytvořit nové sociální zázemí, a to za pomoci vybudování komunitního centra. Cílem projektu je vytvořit prostředí, které pomůže sociálně vyloučeným skupinám, ale i seniorům, vytvořit nové sociální vztahy pomocí kurzů, školení a lekcí konajících se v komunitním centru. Veškeré aktivity pořádané v komunitním centru jsou určeny pro všechny věkové kategorie.

Komunitní centrum vytvoří přátelské prostředí v podobě kavárny, která může složit jako místo, kde si obyvatelé zajdou na kávu, zákusek nebo něco k jídlu. Kavárna by mohla spolupracovat s restaurací Lidový dům a prodávat, zde v omezeném množství občerstvení. Dvě jednacích místnosti sloužící schůzím spolků nebo školením, by vytvořili prostředí otevřené k příležitostem a podporující vzdělávání. Multifunkční místnost by měla pozitivní dopad na sportovní aktivitu v obci. Knihovna, která se nachází v posledním patře komunitního centra, by získala nový atraktivní vzhled. Ten by mohl přilákat větší zájem o členství v knihovně. Knihovna by zavedla nový modernější a lépe fungující systém na čipové karty. Největší výhodou komunitního centra by spočívala ve vybudování bankomatu v přízemní části, což by vedlo k zjednodušení života obyvatel v obci, protože se v obci žádný bankomat nenachází a nejbližší je až ve městě Karolinka.

12.5 Zdroj financování projektu

Prioritní osa:	06.2 Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů
Investiční priorita:	06.2.56 Investice do zdravotnické a sociální infrastruktury přispívající k celostátnímu, regionálnímu a místnímu rozvoji, snižování nerovností, pokud jde o zdravotní stav, podpora sociálního začlenění díky lepšímu přístupu k sociálním, kulturním a rekreačním službám a přechodem od institucionálních ke komunitním službám
Číslo výzvy:	38. Rozvoj infrastruktury komunitních center
Název projektu:	Pojďme trávit čas společně
Žadatel:	obec Halenkov
Předmět projektu:	Výstavba komunitního centra za účelem rozšíření sociálních služeb v obci a zlepšení kvality života pro obyvatele obce
Doba realizace:	V letech od roku 2018 do roku 2019
Celková částka:	cca 12 000 000 Kč
Výše dotace z EU:	cca 9 600 000 Kč
Náklady obce:	cca 2 400 000 Kč

Obrázek 4 Fotografie pozemku pro budovu komunitního centra

Zdroj: autorka bakalářské práce

12.6 Časový harmonogram

Pro úspěšné splnění všech cílů, které jsme si dali za cíl splnit, musíme mít vytvořený časový harmonogram a tento se bude skládat z několika etap. Projekt „Pojďme trávit čas společně“ je časově rozdělený přibližně do sedmi částí. Časový harmonogram se v průběhu realizace projektu může částečně pozměnit z důvodu opožděné dodávky nebo z jiného důvodu.

Průzkum trhu

V průzkumu trhu by se obec dozvěděla názory a reakce občanů na komunitní centrum. Obec by přijímala připomínky a návrhy na zlepšení projektu. Obec musí získat také povolení od ochranářů a dalších organizací, které se zabývají životním prostředím a hodnotí jaký vliv, by navrhovaný projekt měl na životní prostředí, protože se projekt bude realizovat na území, které spadá do CHKO Beskydy. Tato etapa by přibližně mohla trvat 1-3 měsíce.

Zpracování projektu

Po průzkumu trhu, obec získá jasnou představu, co by občané obce chtěli a nechtěli, a jak se jim návrh projektu líbil. Získáme názory organizací a spolků, které mohou mít připomínky k projektu. Pokud občané a organizace projekt posoudí kladně a jako užitečný, přejde se ke zpracování projektu a jeho přesnějšímu definování. V případě projektu „Pojďme trávit čas společně“ by obec musela v dokumentaci přesně definovat požadavky na kavárnu, multifunkční prostory a knihovnu. Musí se projednat prostory v okolí komunitního centra. Přesněji se musí navrhnout parkovací prostory, jestli bude potřeba vybudovat cestu nebo stačí chodník. Projedná se, zda budova bude využívat solární panely na nově vytvořené budově.

Příprava veřejných zakázek

Po zpracování projektu a jeho náležitostí musí obec připravit veřejné zakázky a zadávací dokumentaci. Ta v sobě obsahuje návrh zadávací dokumentace, konzultace a doporučení kvalifikačních a hodnotících kritérií, návrh zadávacích a obchodních podmínek. Dokumentaci doplňují přílohy a další části zadávací dokumentace. V poslední části se vytvoří podrobná dokumentace zabývající se problematikými body a návrhy na jejich řešení. V případě projektu můžeme brát jako problematický bod vytvoření bezbariérové budovy a přístupnosti všech pater komunitního centra. Další bod je zapojení solární energie, která by mohla přinést úsporu energie, jak pro budovu, tak i pro osvětlení v okolí komunitního centra. Použitím solárních panelů by se vyřešil problém s náklady na energii.

Podání projektu

Po podání návrhu projektu obec počká na jeho schválení a následně vyhlásí veřejné zakázky. V případě navrhovaného projektu „Pojďme trávit čas společně“ se musí vyhlásit více veřejných zakázek. První veřejná zakázka by pojednávala o vzhledu budovy a okolního prostranství. Další veřejné zakázky by řešily prostory v komunitním centru. Firmy, které by měly o veřejné zakázky zájem, by poslaly své návrhy. Obec Halenkov by se soustředila na originální vzhled budovy využívající částečně solární energii. Prostory by pomocí prosklených stěn působily moderně a zároveň by zdůraznily přírodní krásy okolí. V projektu je potřeba zvážit bezbariérovost a zabezpečení bankomatu.

Výběr dodavatele

Vedení obce zhodnotí všechny návrhy obdržené od zájemců se zájmem o veřejnou zakázku, včetně rozpočtu a grafického zpracování. U veřejných zakázek by se hodnotil vzhled budovy, interiér a jak by budova zapadala do lokality, aby působila moderním a elegantním stylem. Každá veřejná zakázka by byla zhodnocena podle předem určených kritérií. V závěru vedení obce vybere pro každou veřejnou zakázku toho nejlepšího žadatele splňujícího nejlépe požadavky obce.

Realizace zakázek

Po výběru vhodného dodavatele pro veřejné zakázky se přejde k realizaci. Vytvoří se speciální projektový tým, který dohlíží na realizaci projektu. V případě projektu „Pojďme trávit čas společně“ by se tým skládal ze starosty obce a dalšími odpovědnými osobami.

Udržitelnost projektu

Projekt „Pojďme trávit čas společně“ byl navržen k vytvoření sociálního zázemí pro občany obce Halenkov a vytvořil prostory, které spolky mohou využívat ke schůzím a jednáním. V multifunkční místnosti se budou pořádat sportovní aktivity jako jóga, zumba a jiné fitness lekce určené pro všechny věkové kategorie. Knihovna bude pořádat nové akce jako „Noc v knihovně“, nutností je více spolupracovat se základní a mateřskou školou. Prostory komunitního centra mohou sloužit jako místo, kde se mohou konat výstavy místních umělců, ale i tvorby dětí ze základní i mateřské školy. Kavárna by mohla spolupracovat s restaurací v Lidovém domě a vytvořit, tak zde speciální obědové menu. V rámci udržitelnosti by se každý rok zpracovala dokumentace, která by pojednávala o udržitelnosti komunitního centra.

12.7 SWOT analýza projektu

SWOT analýza

Projekt má velký potenciál k výraznému zlepšení rozvoje obce a vytvoření prostorů využitelných pro širokou veřejnost. Swot analýza nám pomůže zhodnotit přínosy a rizika, které se mohou u projektu vyskytnout. V rámci swot analýzy také můžeme zhodnotit, jak velkou přínosnost bude projekt mít pro obec Halenkov.

Silné stránky

- Moderní vzhled centra obce a knihovny
- Vybudování bankomatu
- Nové jednací prostory pro spolky
- Bezbariérovost komunitního centra
- Spolupráce kavárny s Lidovým domem
- Využití solární energie

Slabé stránky

- Nedostatek financí na poskytování služeb
- Nedostatečná propagace na webových stránkách
- Výstavba by zabrala travnatou plochu
- Prosklené stěny v případě horkých dnů

Příležitosti

- Vytvoření nových pracovních míst
- Vytvoření spolupráce Lidového domu a komunitního centra
- Využití prostorů pro výstavy nebo galerie
- Vytvoření nového informačního systému
- Využití dotačních titulů EU

Hrozby

- Nedostatek prostředků na provoz
- Nedostatek parkovacích míst
- Nedostatečný zájem obyvatel o aktivity komunitního centra
- Špatné hospodaření s komunitním centrem

13 PŘÍLEŽITOSTI DO BUDOUCNA

Obec Halenkov má značný potenciál a velké množství příležitostí, které obec může využít v budoucnosti k jejímu rozvoji. V minulosti už obec Halenkov využila dotace z Evropských fondů k vytvoření nového sportoviště, revitalizaci náměstí nebo pomohly k vybudování cyklostezky vedoucí obcí. V poslední části se budu věnovat projektům, které mohou být v budoucnosti realizovány za pomoci dotací z Evropských fondů k rozvoji obce.

13.1 Návrhy k rozvoji obce

První návrh pojednává o revitalizaci parku za hasičským domem. Tento v minulosti byl a stále je využíván k příležitostným akcím. V posledních letech se zhoršuje jeho stav a díky dotací z Evropské unie by mohlo dojít k obnově a revitalizaci prostorů. V areálu parku se nachází dětské hřiště a občerstvení s posezením. V rámci projektu by proběhla rekonstrukce zdejších toalet a dětského hřiště. Realizací projektu by vzniklo bezpečnější prostředí pro děti.

Druhý návrh projektu navazuje na dříve zmíněný lyžařský vlek a jeho obnovu. Tento byl dříve velmi populární a měl velký potenciál přilákat návštěvníky a lidi z okolí, ale i občany obce. Projekt zahrnuje rekonstrukci lyžařského areálu a jeho vybavení. Vybudovalo by se nové parkoviště v blízkosti restaurace Šalerka, která se nachází přímo pod vlekem. Návrh by podpořil cestovní ruch, ale pomohl by ekonomice obce. Návštěvníci by měli větší zájem o pronájem ubytování v obci a okolí.

Třetí návrh navazuje na projekt, který byl realizován v roce 2005 a zabýval se odstraněním armádního velkoskladu, kde se nacházely cisterny s naftou, které se přestaly používat a začala, tak vznikat velká, především ekologická zátěž. Projekt ji tenkrát odstranil a v současné době je plocha bývalého armádního velkoskladu zatravněna a nachází se zde oddechová zóna. V budoucnosti by se areál mohl využívat pro výstavbu rodinných domů nebo k jiným účelům. Třetí projekt se zaměřuje na vybudování areálu, kde by se nacházel veřejný bazén, ale také koutek pro děti, sprchy a nějaké občerstvení. Projekt by pojednával o parkovacích místech a solárních panelech, které by ohřívaly bazén v letních dnech. V případě nouzové situace jako například velkého požáru by bazén sloužil jako hasičská nádrž. V zimním období by se areál mohl využívat jako veřejné kluziště s možností koupit si v areálu nějaký horký nápoj, jako je horká čokoláda, svařené víno, káva nebo čaj.

Čtvrtý návrh pojednává o školním hřišti, které je v posledních letech ve stále horším stavu a potřebovalo by rekonstrukci. Školní hřiště je nedílnou součástí tělesné výchovy žáků a pro jejich bezpečnost by se měla upravit celá plocha školního hřiště. Rekonstrukce by spočívala ve vytvoření nového multifunkčního hřiště, kde se může hrát volejbal, basketbal, ale i jiné míčové hry. Projekt by pozitivně ovlivnil výuku tělesné výchovy ve škole, protože žáci by si mohli vyzkoušet některé sportovní aktivity venku. Zároveň by se snížilo riziko úrazu, které může hrozit na zastaralém školním hřišti. Nové sportovní hřiště by našlo využití v rámci školních akcí jako je například dětský den, den sportu, pořádání sportovních soutěží a jiných aktivit, které by škola mohla organizovat. V případě nového školního hřiště by škola mohla realizovat nové zájmové aktivity jako například volejbalový, tenisový, basketbalový kroužek.

Poslední projekt se věnuje spíše podpoře životního prostředí. V obci Halenkov se už delší dobu objevují kontejnery na třídění odpadu, bohužel se nacházejí pouze v některých částech obce. Projekt by se věnoval problematice třídění odpadu a motivací občanů k zapojení se do projektu. Obec by musela udělat změny spočívající v tom, že by každá domácnost obce, občan musela začít třídít odpad. Projekt by spočíval v tom, že by každý dům nebo panelový dům musel mít dvě popelnice. Jedna by se využívala pro normální komunální odpad a druhá by sloužila ke třídění odpadu. Projekt by podpořil třídění odpadu, které je stále větším tématem, ale zároveň by se předešlo výmluvám, že občané nemají ve své oblasti popelnice na třídění odpadu a z tohoto důvodu nemohou třídít odpad. Podobný projekt už funguje, jak v České republice, tak i v zahraničí, kde domácnosti využívají speciální popelnice na třídění odpadu, a na každé je napsáno, co se do popelnice může dávat a co nesmí. Pro obec Halenkov by tento projekt byl náročný, protože by musela upravit vyhlášku, která se věnuje dané problematice, ale také stanovit sankci v případě porušení.

Všechny výše zmíněné projekt by podpořili rozvoj obce, bohužel není možné je realizovat všechny najednou. To je důvodem proč obec musí pečlivě vybírat, na kterou část se v daném období zaměří, ale také musí vnímat potřeby občanů. Všechny projekty mají velký potenciál podpořit rozvoj obce a zlepšit kvalitu života v obci a být přínosem pro podporu cestovního ruchu. Projekty by byly spolufinancovány z fondů Evropské unie v rámci operačních programů, které by podpořili dané oblasti. V rámci výše uvedených projektů by obec Halenkov čerpala dotace převážně z Integrovaného regionálního operačního programu.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo zhodnocení realizovaného projektu Revitalizace návsi v Halenkově a návržení nového projektu, který měl za úkol zlepšit kvalitu životní úrovně v obci. První polovinu bakalářské práce představovala část teoretická, vymezující základní pojmy vztahující se ke kohezní politice, strukturálním a investičním fondům EU a čerpání prostředků z fondů Evropské unie. Druhá polovina bakalářské práce představovala část praktickou, v níž byla provedena stručná socioekonomická analýza regionu soudržnosti Střední Morava. Na základě zjištěných informací a z vlastních znalostí byla následně vytvořena SWOT analýza sloužící jako předloha na zpracování nového návrhu projektu pro obec Halenkov. V poslední kapitole bakalářské práce se nachází návrhy dalších projektů, jejichž uskutečnění přispěje k rozvoji obce, ale také ke zvýšení návštěvnosti obce.

Česká republika má možnost čerpat dotace z fondů Evropské unie na vybrané oblasti podporované pro dané období. V programového období 2007-2013 byla vyhlášena v ROP Střední Morava výzva pomáhající spolufinancovat revitalizaci návsi. Zmíněnou výzvu využila obec Halenkov k celkové revitalizaci centra obce. V bakalářské práci jsem se zaměřovala na užitečnost daného projektu, jak je hodnocen z pohledu obyvatel obce a lidí z okolí. Součástí zhodnocení bylo zpracování dotazníkového průzkumu, který mi poskytl širší pohled na to, jak je projekt vnímán a co se obyvatelům nelíbilo. Obyvatelé hodnotili projekt velmi pozitivně a celková změna revitalizovaného areálu se obyvatelům líbila a jsou s ní spokojeni. Přes kladné hodnocení projektu se ovšem našli respondenti, kteří se na projekt dívali více kriticky. Obec celkově provedla v rámci projektu velký kus práce a současný vzhled centrální části obce vypadá moderněji a působí více otevřeně než předtím.

Programové období 2014-2020 nabízí velké množství příležitostí, které by obec Halenkov mohla využít ke svému rozvoji. V bakalářské práci jsem zpracovala návrh projektu využívajícího spolufinancování z IROP. Projekt „Pojďme trávit čas společně“ spočívá ve vytvoření komunitního centra v obci Halenkov. Představuje nové sociální zázemí, které podporuje aktivity pro občany všech věkových kategorií. Komunitní centrum tvoří tři poschodí, v přízemí se nachází kavárna, informační centrum, bankomat a šatna. První poschodí slouží ke vzdělávacím kurzům a sportovním aktivitám jako je jóga nebo meditační cvičení. V posledním poschodí by byla umístěna veřejná knihovna, kde by se konaly různé společenské akce pro děti a mládež. Navrhovaný projekt by obci Halenkov pomohl vyřešit řadu problémů, které se snaží sama již v současnosti řešit. V případě navrhovaného projektu jsem vytvořila

prvotní SWOT analýzu s předběžnými hrozbami a příležitostmi, které by se mohly po realizaci projektu nastat. Komunitní centrum by podpořilo rozvoj obce Halenkov. Vzniklo by prostředí, které je přátelské ke všem generacím. Projekt by pomohl podpořit vzdělanost obyvatel v kurzech a lekcích nabízených komunitním centrem.

V posledních letech jsem si všimla, že obec Halenkov se pomalu snaží zlepšovat životní úroveň v obci a snaží se vytvářet nové projekty a aktivity. V současné době se zde nachází cyklostezka a sportovní park, který přilákal do obce za posledních několik let více návštěvníků. Problém v posledních letech tvoří nedostatek financí pro obec, z toho důvodu je velmi obtížné modernizovat obec a podporovat některé oblasti. V případě realizace navrhovaných projektů lze využít spolufinancování z fondů Evropské unie, přesněji z IROP. Doufám, že obec Halenkov využije příležitosti spolufinancování a bude realizovat další projekty, které by zlepšily atraktivitu obce a vytvořily místo, kam se návštěvníci budou rádi vracet.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BACHTLER, John, Carlos MENDEZ a Fiona G. WISHLADE, 2013. *EU cohesion policy and European integration: the dynamics of EU budget and regional policy reform*. 1st ed. Farnham, Surrey: Ashgate, 322 s. ISBN 978-0-7546-7421-4.

BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ, 2009. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C.H. Beck, 188 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-111-6.

HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK, 2010. *Kohezní politika v širších souvislostech*. 1. vyd. Žilina: Georg, 216 s. ISBN 978-8089401-19-2.

HRDÝ, Milan, 2006. *Hodnocení ekonomické efektivnosti investičních projektů EU*. 1. vyd. Praha: ASPI, 302 s. ISBN 80-7357137-4.

LEPIČOVÁ, Lenka a Marie KOLMANOVÁ, 2007. *Pravidla financování projektů 7. RP (pro specifické programy Spolupráce a Kapacity): sedmý rámcový program*. Praha: Technologické centrum AV ČR, Vademecum 7. rámcového programu EU. 92 s. ISBN 978-80-86794-22-8.

MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, 2009. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu-Barrister and Principal, 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.

STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK, 2009. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.

HARTLEY, Trevor, 2014. *The foundations of European union law: an introduction to the constitutional and administrative law of the European community*. 7. ed. Oxford: Oxford University Press, 576 s. ISBN 9780199681457

TAUER, Vladimír, Helena ZEMÁNKOVÁ a Jana ŠUBRTOVÁ, 2009. *Získejte dotace z fondů EU: tvorba žádosti a realizace projektu krok za krokem: metodika, pravidla, návody*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 160 s. ISBN 978-80-251-2649-3.

WOKOUN, René, 2006. *Strukturální fondy a obce I*, Praha ASPI, 146 s. ISBN 8073571382.

Internetové zdroje

Český statistický úřad, ©2018. *Český statistický úřad*. [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statistiky>

Dotace EU, ©2017. *Dotace EU*. [online]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Evropske-fondy-v-CR/2014-2020/Operacni-programy/List/Integrovaný-regionalni-operacni-program>

Evropský námořní a rybářský fond, ©2017. *Evropská komise*. [online]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff_cs

Evropské strukturální a investiční fondy 2014–2020 v kostce, ©2015. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*. [online]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/dda4e489-df77-4be3-b09d-bb9fec5b6323/ESI_fondy_v_kostce_ISBN-web.pdf

Historie Evropské unie, ©1995-2017. *Evropská unie*. [online]. [cit. 2017-09-13]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/history_cs

Historie Evropské unie, ©2005-2018. *Vláda České republiky*. [online]. [cit. 2017-09-13]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8885/sekce/1950-1957/>

Integrovaný regionální operační program, ©2017. *Centrum pro regionální rozvoj ČR*. [online]. Dostupné z: <http://www.crr.cz/cs/irop/>

IROP, ©2017. *Integrovaný regionální operační program*. [online]. Dostupné z: <http://www.irop.mmr.cz/cs/>

NATURA 2000, ©2017. *Natura 2000 oficiální webové stránky*. [online]. Dostupné z: <http://www.nature.cz/natura2000-design3/sub-text.php?id=2102&akce=&ssHledat=>

Manuál pro hodnocení projektů, ©2017. [online]. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/files/clanky/6757/Priloha_05_Manual_pro_hodnoceni_projektu.pdf

Ministerstvo kultury, ©2015. *Ministerstvo kultury*. [online]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/>

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, ©2017. *Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR*. [online]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/cs/65>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, ©2017. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*. [online]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/Uvod?p=5>

Místopisy – Obec Halenkov, ©2018. *Místopisy*. [online]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/10095/halenkov/>

MSMT, ©2018. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy*. [online]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/zakladni-informace>

Obec Halenkov, ©2018. *Obec Halenkov*. [online]. Dostupné z: <http://www.halenkov.cz/o-obci>

Obecná pravidla pro žadatele a příjemce, ©2017. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČRj*. [online]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/0214a19a-5d4a-4734-b1b2-7facb47b9f4a/Obecna-pravidla-IROP_vydani-1-9_2-6.2017.pdf

Operační program doprava, ©2018. *Ministerstvo dopravy*. [online]. Dostupné z: <http://www.opd.cz/cz/Zakladni-informace>

OP doprava, ©2017. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*. [online]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/Uvod?p=5>

OP PIK, ©1994-2018. *Czechinvest*. [online]. Dostupné z: <https://www.czechinvest.org/cz/Sluzby-pro-male-a-stredni-podnikatele/Chcete-dotace/OP-PIK>

OP Praha – pól růstu ČR, ©2017. *Praha fondy*. [online]. Dostupné z: <http://prahafondy.ami.cz/cz/oppapr.html>

Operační program Praha – pól růstu ČR, ©2017. *Peníze pro Prahu*. [online]. Dostupné z: <http://penizeproprahu.cz/>

OP rybníkářství, ©2017. *Státní zemědělský investiční fond*. [online]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/opr2014-programove-dokumenty#>

Operační program životní prostředí, ©2018. *Státní fond životního prostředí České republiky*. [online]. Dostupné z: <https://www.sfzp.cz/dotace-a-pujcky/operacni-program-zivotni-prostredi/>

OP životního prostředí, ©2017. *Státní fond životního prostředí*. [online]. Dostupné z: <https://www.sfzp.cz/dotace-a-pujcky/operacni-program-zivotni-prostredi/>

Posouzení vlivů na životní prostředí ©2017. *Ministerstvo životního prostředí*. [online]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/posuzovani_vlivu_zivotni_prostredi

Projektový cyklus, ©2017. *Česká rozvojová agentura*. [online]. Dostupné z: <http://www.czechaid.cz/nase-aktivity/projektovy-cyklus/>

Programový dokument OPTP, ©2017. *Strukturální fondy*. [online]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/Dotace/media/SF/Programovy-dokument-OPTP_2014-2020_bez-revizi_FINAL.pdf

Programový dokument OPŽP pro období 2007-2013, ©2018. *Ministerstvo životního prostředí*. [online]. Dostupné z: http://www.opzp2007-2013.cz/soubor-ke-stazeni/57/17179-pd_opzp_verze_6_schvaleno_ek_27_10_2015.pdf

Programové období 2014, ©1997-2018. *Czech Trade*. [online]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/programy-pro-obdobi-2014-2020-63478.html>

Programy přeshraniční spolupráce, ©2017. *Dotacní noviny*. [online]. Dostupné z: <http://www.dotacni.info/sluzby/dotacni-noviny/>

Regionální politika 2014-2020, ©2017. *Euroregion Silesia*. [online]. Dostupné z: http://www.euroregion-silesia.cz/show_text.php?id=programy-EU-cil2-o-programu&open_menu=179

ROP Střední Morava, ©2018. *ROP Střední Morava*. [online]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/>

Program rozvoje venkova, ©2017. *Státní zemědělský investiční fond*. [online]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014>

Regionální politika a rozvoj, ©2017. *Socioekonomická geografie ČR*. [online]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/js13/geograf/web/pages/09-regionalni-politika.html>

Římské smlouvy, ©1998-2017. *Evropská unie*. [online]. [cit. 2017-09-13]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM:xy0023>

SEA, ©2018. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. [cit. 2017-09-18]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/posuzovani_vlivu_koncepci_sea

Strategie MASVHV pro období 2014-2020, ©2014. *MAS Valašsko - Horní Vsacko*. [online]. Dostupné z: <http://www.masvhv.cz/cz/65-strategie-2014-2020.html>

Strukturální fondy, ©2017. *Evropské strukturální a investiční fondy*. [online]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Predchozi-programova-obdobi>

Vývoj Evropské unie, ©2017. *Evropa 2045*. [online]. [cit. 2017-09-13]. Dostupné z: <http://www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=6&tema=56>

Zlínský kraj, ©2018. *Zlínský kraj*. [online]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/zakladni-charakteristika-kraje-cl-3685.html#rozumim>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika
CHKO	Chráněná krajinná oblast
EU	Evropská unie
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
EHS	Evropské hospodářské společenství
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
EURATOM	Evropské společenství pro atomovou energii
ESF	Evropský sociální fond
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
ESVO	Evropské společenství volného obchodu
EVL	Evropsky významná lokalita
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FS	Fond soudržnosti
IROP	Integrovaný regionální operační program
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
PO	Ptačí oblasti
SO ORP	Správní obvod obcí s rozšířenou působností

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Alokace ESI fondů mezi programy v období 2014-2020	25
Obrázek 2 Bařův institut 14 15	39
Obrázek 3 Lyžařský vlek Halenkov v roce 2012.....	54
Obrázek 4 Fotografie pozemku pro budovu komunitního centra	57

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Vymezení NUTS na území České republiky.....	16
Tabulka 2 Rozdělení prostředků z fondů EU mezi cíle regionální politiky	23
Tabulka 3 Pohlaví a věková struktura respondentů	47

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Finanční prostředky pro ČR v období 2014-2020.....	21
Graf 2 Rozdělení respondentů podle pohlaví a.....	47
Graf 3 Rozdělení respondentů podle délky život v obci.....	48
Graf 4 Důvody respondentů k návštěvě obce Halenkov.....	48
Graf 5 Návštěvnosti respondentů obce podle pohlaví.....	49
Graf 6 Postřehy respondentů ohledně změn v centrální části obce Halenkov.....	49
Graf 7 Spokojenost respondentů s projektem.....	50
Graf 8 Užitečnost realizovaného projektu.....	50
Graf 9 Hodnocení kvality životní úrovně v obci.....	52
Graf 10 Spokojenost v obci Halenkov v určitých oblastech I. část.....	52
Graf 11 Spokojenost v obci Halenkov v určitých oblastech II. část.....	53

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha P I. Sportovně-zábavní park Halenkov
- Příloha P II. Projekt Revitalizace návsi v Halenkově
- Příloha P III. Dotazník

PŘÍLOHA P I: SPORTOVNĚ-ZÁBAVNÍ PARK HALENKOV

Zdroj: Public4u © 2000-2018

Zdroj: Public4u © 2000-2018

Zdroj: Public4u © 2000-2018

Zdroj: Public4u © 2000-2018

PŘÍLOHA P II: PROJEKT REVITALIZACE NÁVSI V HALENKOVĚ

Zdroj: vlastní zpracování

PŘÍLOHA P III. DOTAZNÍK

Hodnocení projektu v obci Halenkov

Vážené respondentko / Vážení respondente,
chtěla bych Vás požádat o vyplnění dotazníku zaměřeného na zhodnocení projektu a životní úroveň v obci Halenkov. Vaše odpovědi, tak mohou poukázat na případné problémy, které by se měly podle Vašeho názoru obci řešit. Dotazník je anonymní a jeho výsledky budou použity pouze pro účely zpracování bakalářské práce.

1. Vaše pohlaví
 - Žena
 - Muž

2. Do jaké věkové kategorie patříte?
 - 0 – 18 let
 - 19 – 35 let
 - 36 – 45 let
 - 46 a více let

3. Bydlíte v současnosti v obci Halenkov? (Pokud je Vaše odpověď NE, přejděte prosím na otázku číslo 5.)
 - ANO
 - NE

4. Jak dlouho bydlíte v obci Halenkov?
 - Méně než 1 rok
 - 1 – 4 roky
 - 5 – 9 let
 - 10 a více let

5. Za jakým účelem navštěvujete obec Halenkov?
 - Škola
 - Práce
 - Rodina a přátelé
 - Jiné

6. Jak často navštěvujete obec Halenkov?
 - Každý den
 - Několikrát týdně
 - Několikrát za měsíc
 - Příležitostně

7. Všiml/a jste si, že se změnilo náměstí před obecním úřadem a byly vybudovány nové chodníky v obci?
- Ano
 - Ne
8. Líbí se Vám úpravy, který byly provedeny?
- Ano, jsem velmi spokojen/á
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Ne, nejsem spokojen/á
9. Myslíte si, že byl projekt užitečný a prospěšný pro obec?
- Ano
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Ne
10. Jak byste projekt zhodnotil/a na stupnici od 1 do 5 (Hodnoťte jako ve škole, kde 1 znamená nejlepší hodnocení a 5 nejhorší.)
11. Co se Vám na projektu nelíbilo a co byste případně upravit/a?
12. Myslíte, že by obec měla více čerpat dotace na rozvoj obce?
- ANO
 - NE
13. Jaká je podle Vás kvalita života v obci?
- Velmi dobré
 - Dobré
 - Průměrná
 - Špatná
 - Velmi špatná

14. Uveďte, jak jste spokojen s poskytováním uvedených služeb v obci

	Velmi spokojen/á	Částečně spokojen/á	Nespokojen/á	Velmi nespokojen/á
stav místních komunikací				
stav chodníků				
stav veřejné zeleně				
vybavenost veřejným vodovodem				
vybavenost obce plynem				
pouliční osvětlení				
dopravní značení v obci				
všeobecná zdravotní péče				
kvalita výuky na základní škole				
možnosti sportovního vyžití				
možnosti kulturního vyžití				
nabídka služeb a obchodů				
bezpečnost a ochrana majetku				
práce obecního úřadu a samosprávy				

15. Jaké aktivity, akce nebo služby Vám v obci nejvíce postrádáte?

16. Navrhněte nějaký projekt, který by podle Vašeho názoru mohl zlepšit životní úroveň a zvýšit atraktivitu obce Halenkov.

Děkuji za Vám za vyplnění tohoto dotazníku.